

MiMi Gewaltprävention
Mit Migranten
für Migranten

ምክልኻል ጎነጽ ንደቀንስትዮ ኣብ ጀርመን

ዝተኸለሰ ሕጋዎ

መምርሒ ንዕቅብኛታት ደቀንስትዮ፡ ስደተኛታትን ዓበይትን

Gefördert durch:

Die Beauftragte der Bundesregierung für Migration, Flüchtlinge und Integration

Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.

Impressum

Gewaltschutz für Frauen in Deutschland –
Ratgeber für geflüchtete Frauen, Migrantinnen und Jugendliche

Herausgeber:

Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.
Königstraße 6, 30175 Hannover

Konzeption, Inhalt, Erstellung:

Duale Hochschule Baden-Württemberg Villingen-Schwenningen (DHBW)
– Institut für Transkulturelle Gesundheitsforschung
Ethno-Medizinisches Zentrum e.V. (EMZ e.V.)
– MiMi Integrationslabor Berlin (MiMi Lab)

Förderung: Beauftragte der Bundesregierung für Migration, Flüchtlinge und Integration

Projektleitung: Ramazan Salman (EMZ e.V.), Prof. Dr. Dr. Jan Ilhan Kizilhan (DHBW)

Redaktion: Jasmin Bergmann, Dagmar Freudenberg, Sarah Hoffmann, Olga Kedenburg, Ahmet Kimil, Prof. Dr. Dr. Jan Ilhan Kizilhan, Claudia Klett, Gabriele Martens, Ass. iur. Isabell Plich, Anne Rosenberg, Andreas Sauter, Ramazan Salman, Prof. Dr. Karin E. Sauer, Prof. Dr. Anja Teubert, Susanne Winkelmann, Lutz Winkelmann RA

Layout und Satz: eindruck.net

Übersetzung: Dolmetscherdienst – Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.

Bildquellen: Umschlagbild und Bild auf Seite 16 © Tom Platzer „Styling time4africa“
Ministerin Widmann-Mauz: Bundesregierung/Kugler · Seite 2: © iStock, imagesbybarbara
Seite 5, 22, 25, 29: © Fotolia · Seite 11: © iStock, m-imagephotography

Alle Rechte vorbehalten. Das Werk ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwendung in anderen als den gesetzlich zugelassenen Fällen bedarf deshalb der vorherigen schriftlichen Genehmigung durch den Herausgeber.

Diese Publikation können Sie jederzeit über die Webseiten „www.mimi-gegen-gewalt.de“ oder „www.mimi-bestellportal.de“ in folgenden Sprachen anfordern: Deutsch, Albanisch, Arabisch, Bulgarisch, Dari, Englisch, Farsi, Französisch, Kurdisch, Paschto, Polnisch, Rumänisch, Russisch, Serbisch/Kroatisch/Bosnisch, Spanisch, Italienisch, Tigrinya, Türkisch und Vietnamesisch.

3. Auflage · Stand: November 2019

ሰላምታ

ዝኸበርኩም ኣንባብቲ፡

ካብ 2016 ኣትሒዙ "MiMi-Gewaltprävention mit Migrantinnen für Migrantinnen" ("ምግታእ ጎጽ ብስደተኛታት ደቀንስትዮ ንስደተኛታት ደቀንስትዮ") ዝብሃል ናይ መላላ ሃገር ፕሮጀክት ኣሎ። ነቲ ፕሮጀክት ካብ ገዝኣን ሃዲመን ንዘለዎ ደቀንስትዮን ኣዋልድን ሓያላት ከምዝኸና ንምግባር ከንጥቀመሉ ንደሊ ከምኡ ድማ ነተን ዝተጸልዎ ወይ ምፍርድሕ ዝበጽሑን ብዛዕባ ኣብ ምክልኻል ወሲባዊ ጎጽ ዘለወን መሰላትን ዕድላትን ናይ ሓበሬታ ሓገዝ ንክረኽቡ ከንጥቀመሉ ንደሊ።

ኣብቲ ስታትስቲክስ ኣንተርኢና፡ እዚ ዝስዕብ ኣድላይነት የርእየና፡ ኣብዘን ዝሓለፉ ሰለስተ ዓመታት፡ 1.36 ሚልዮን ናይ ፈለማ መመልከቲታት ንዕቕዮብ ነይሮም፡ ካብእም 463,000 ወይ 34% ብደቀንስትዮ ዝተመልከቱ ነይሮም። ደገፍ ናይ ምግታእ ጎጽ ዘድልዮ ኩሉ ሰብ ኣይኮነን። ግን ብዙሓት ደቀንስትዮ ድሮ ብናይ ጎጽ ተመኩሮ ሓሊፈን ኣለዎ ወይ ኣብ መበቆል ወይ ክኣ ኣብ ዝሃድማሉ ዝነበሩ ናይ ጎጽ ተመኩሮ ዘሕለፉ እየን።

ንብዙሓት፡ ብዛዕባ ወሲባዊ ጎጽ ምዝራብ ከቢድ እዩ። ከምኡውን፡ ደቀንስትዮ ኣብ ጥቓ እቲ መቐበሊ መሰላጥያ ዘሎ ከባቢ ክጸንሓ ዝለዓለ ተኸእሎ ኣሎ ከምኡ ድማ፡ ከም ሕጊ፡ ካብ ከምዚኣም ዝኣመሰሉ መሰላጥያታት፡ ምስ ድቅተባዕትዮ ክነጻጸር ከሎ፡ ዝወሓደ ግዜ ይወጻ። ስለዚ፡ እቲ ፕሮጀክት ነቲ ዝተረጋገጸ ናይ መንጎኝነት ቅጥዒ ማለት ነቲ ዓሌተ-ሕክምናዊ ማእከል፡ እቶም መንጎኛታት ካብ ተመክርኦም ናብ ሓደ ሓድሽ ኣከባቢ፡ ናብ ሓደ ምሉእ ንምሉእ ጋሻ ዝኾነ ኣከባቢ ምምጻእ ማዕረ ከንደይ ብዓሂ ከኸውን ከምዝኸእል ይፈልጡ እዮም። ብፍላይ ሕማቕ ወይ ዜሰንብድ ተመኩሮ እንተተወሲኹም።

እቶም መንጎኛታት ብቐጥታ ናብቲ መቐበልን ኮማዊ መንበርን ከምኡ ድማ ናብቶም መሰላጥያታት መንበሪ ስድራቤት ይኸቡ። ኣብኡ፡ ንሓቶም ንደቀንስትዮን ንኣሸቱ ኣዋልድን ብዛዕባ ሰብኣዊ መሰላት፡ ምክልኻል ቆልዓ ከምኡ ድማ መሰላት ደቀንስትዮን ንገዛእ ርእሰን ከኣ ኣንጻር መጥቓዕታት ብኸመይ ከምዝከላኸላን ይምህርወን። ንሓቶም ንተነቓፍነት ባህሊ፡ ቋንቋን ጾታን ኣብ ግምት ብዘእተወ መንገዲ ይሰርሑ።

ካብ 2018 ኣትሒዙ እቲ ፕሮጀክት ኣብ ናይ ምግታእ ኣቕርቦታት ንደቅተባዕትዮን ንእኣም ከም መንጎኛታት ምስልጣንን ዘለዎ ኣተኩሮ እናወሰኸ ከመጽእ ብምጽንሑ ደስ ይብሉን። ምኽንያቱ ምክብባር ዝመልኦ ዘይጎጸዊ ምትሕብባር ዕዉት ዝኸውን ደቀንስትዮን ደቅተባዕትዮን ብማዕረ እንተተሳቲፎም እዩ

ዝኸበርኩም ኣንባብቲ ባዚ መምርሒ እዚ ስደተኛታት ኣብ ምሕጋዝ ንተካይድም ስራሕ ክንድግፈኩም ከንክእል ተስፋ ንገብር።

Annette Widmann-Mauz

Annette Widmann-Mauz

ምኒስተር ናይ ሃገር ኣብቲ ፌደራላዊ ቻንስለር ከምኡውን ኮምሽነር ፌደራላዊ መንግስቲ ንስደት፡ ዕቕዮብኛታትን ጽንበራን

ትሕዝቶ

1. ስደት፡ ምህዳምን ጎነጽን4

ስደት፡ ምህዳምን ጎነጽን | ጎነጽ አብ እዋን ምህዳም
ጎነጽ አብቶም ናይ ስደተኛ መጽሊሊታት | ጎነጽ ድሕርቲ ምህዳም

2. ዓይነታት ጎነጽ8

ቀጥታዊ ጎነጽ | ቅርጻዊ ጎነጽ | ትካላዊ ጎነጽ

3. ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን 12

እቶም ፈጻሞቲ ጎነጽ መን እዮም፡ | ጠንቅታት ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን
ኣብነታት ናይ ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን | ሳዕቢናት ናይ ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን

4. ካብ ጎነጽ ናይ ምውጻእ መንገድታት26

ሕጋዊ ሓለዋ ንግዳያት ጎነጽ ኣብ ጀርመን | ብሓባር ዘይጎነጻውያን

ማህደረቻላት32

ናይ ርክብ ዝርዝራት ሓበሬታ36

1. ስደት፡ ምህዳምን ጎነጽን

ጎነጽ ከም ጠንቂ ምህዳም

ሉላዲ ጠንቂ ናይ ምህዳም ንደቀንስትዮ ጎነጽ እዩ። እዚ ከኣ ኣብ መላእ ዓለም ዘለዎ ደቀንስትዮ ገና ማዕረ መሰላት ምስ ደቅተባዕትዮ ስለዘይብለን እዩ። ከኣብ 2014 ኣብ ዘሎ ግዜ 143 ሃገራት ንማዕርነት ኣብ ቅዋማተን ኣስፊረንኦ። ይኹን እምበር፡ ኣብ መላእ ዓለም ዘለዉ ባህላውን ሃይማኖታውን ኣመለካኸታታትን ንደቀንስትዮ ኣብ ደቅተባዕትዮ ዝተሓተ ክብሪ ይህበዎን።

እቲ ሕጋዊ መርገጺ፡ ኣብ 1949፡ እቲ Women's Rights Commission (CSW, ኮሚሽን መሰላት ደቀንስትዮ) ከምዝጀምር ኮይኑ፡ ናቲ ዕላማ ንምምሕያሽ እቲ ፖለቲካዊ፡ ቊጠባውን ማሕበራውን ኩነት ናይ ደቀንስትዮ እዩ ነይሩ። ኣብ 1979፡ እቲ Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW, ውዕል ምጥፋእ ከሎም ዓይነታት ኣድልዎ ኣንጻር ደቀንስትዮ) ከምዝርዕም ተገይሩ። ንሱ ብ189 ሃገራት ኣብ 2015 ጸዲቑ። ጀርመን እውን ፈሪማትሉን ኣጽዲቑዮን። **ጾታ መሰረት ዝገበረ ጎነጽ ከም ገበናዊ በደል ተራእዮ መቐጻዕቲ ይውሃቦ። ኣንጻሩ ኣብ ቤት-ፍርዲ ከሲ ከትምህርት ትክእል።** እዚ ንኣብነት ንወሲባውን ዘበታውን ጎነጽ ከምልከት ይኸእል።

- ወሲባውን ዘበታውን ጎነጽ እውን ናይ ተባዕታይ ዕብለላ ኣብ ልዕሊ ደቀንስትዮ ንምቕጻል ኣብ ጥቕሚ ይውዕል። እዞም ዝስዕቡ ኣብነታት እዮም፡
 - ምኽንሻብ ብልዕቲ ጓለንስተይቲ፡ ዋላኳ ብወግዲ ዝኸልከል እንተኾነ ግን ገና ይፍጸም ኣሎ።
 - ዘይምዕሩይ ዝምድናታት ሓይሊ ኣብ መንጎ ደቀንስትዮን ደቅተባዕትዮን፡ ከም ብዓልከ as ጽግዕተኛነት ዝኣመሰለ፡ ንደቀንስትዮ ከም “ንብረት” ንወሲባዊ ተግባራት ከኣ ከም “ባጤራ” ይቐጽር። እቲ ውጽኢትስ መብዛሕትኦ ግዜ ግዳድ መርዓ እዩ፡ ከምኡውን ግዳድን ናይ ድኽነትን ምንዝርናን ዘይሕጋዊ ምስግጋር ደቂ ሰባትን።
 - ምግፋዕ ደቀንስትዮን ቆልዑን ብኣብ ህዝባዊ ኣገልግሎት ዘለዉ ሰባት (ፖሊስ፡ ሰራዊት ወይ ካልእ ሰራሕተኛታት መንግስቲ) ኣብ መበቆላዊ ሃገር፡ ኣብ ማሕበሩ ወይ መርመራታት ኣብ ዘለዋሉ እዋን።
 - ወሲባዊ ጎነጽ ንፖለቲካዊ ዕላማታት፡ ውሱናት ጉጅሳታት ናይ ህዝቢ ብመገዲ ብብዝሒ ዝግበር ጾታዊ ዓመጽ ኣብ ትሕቲ ቊጻጽር ክኣትዉ ወይ ሓግሒግካ ክእለዩ ኣለዎም። ዝጽዎሉ “ምጽናት ዓሌት” ክኸውን ከሎ፡ ወሲባዊ ጎነጽ ኣብዚ ከም ንኮማዊ ማሕበረሰባት ንምጥፋእ ወይ ንምሕቃቕ ኣብ ጥቕሚ ይውዕል። ደቀንስትዮ ኣብ ናይ ጾታዊ ዓመጽ መዓስከራት ተታሒዘን ኣለዋ።

* እቶም ናይ ማህደረቻላት ስያሜታት ኣብቲ ጽሑፍ ብቐናን ተጻሒፎም ኣለዉ

– አብ ኩናት ብጾታዊ ዓመጽ ንዝተወልዱ ቆልዑ ሸለል ምባል ኣብ ክቱር ኩነታት ከኣ ምቕታል። ብህይወት ዝቐጽሉ ቆልዑ ኣብ ናቶም መበቆል ኮማዊ ማሕበረሰባት ዳርጋ ውሕስነት ወይ ሓለዋ የብሎምን። ወለዶም ኣብ እዋን ኩናት ከም ዝሰኣኑ ቆልዑ መጠን (ናይ ኩናት ዘኸታማት)፡ ሓድሓድ ግዜ ኣብ ትሕቲ ሰራዊት ትሰርሑ ወይ ከምቶም ቆልዑ ወትሃደራት ዝብሃሉ ብምዃን ይዋግኡ።

አብ ርእሲ ከም ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን ዝእመሰሉ ምኽንያታት፡ ካልእ ናይ ምህዳም ምኽንያታት ኣለዉ። ንኣብነት፡ ኩናትን ምስጻግን። ይኹን እምበር፡ እቲ ህድማ ንባዕሉ ንደቀንስትዮን ቆልዑን ሓደገኛ ክኸውን ይኸእል። ኣብቲ ናይ ህድማ መገዲ ንሳቶም መብዛሕትኡ ግዜ ንጎነጽ ዝተቐልዑ እዮም።

ጎነጽ ኣብ እዋን ምህዳም

ኣብ እዋን ምህዳም፡ ብፍላይ ደቀንስትዮ ናይ ጎነጽ ሓደጋ ኣለወን። ሸፋቱ፡ ሰረቓቲ፡ ሓይልታት ጸጥታ፡ ዘይሕጋዊ ኣሰጋገርቲ ወይውን ካልእ ስደተኛታት ኣብ ልዕሊ ደቀንስትዮ ወሲባዊ መጥቓዕቲ ወይ ጾታዊ ዓመጽ ክፍጽሙ ይኸእሉ። ሓለውቲ ዶብ፡ ንኣብነት፡ ንደቀንስትዮን ቆልዑን ደው ኣቢሎም ንዝተናውሐ ግዜ ጾታዊ ዓመጽ ይፍጽሙለን። ሸፋቱ ቆልዑ ጅሆ ሒዞም የፈራርሖም። መልቀቂ ገንዘብ ምስተኸፍለ ጥራይ፡ ንሳቶም ጉዕዝእም ክቐጽሉ ይኸእሉ። ዘይሕጋዊ ኣሰጋገርቲ ንደቀንስትዮን ቆልዑን ዶብ ንምስጋር ይሕግዘዎም። ነዚ ንሳቶም ጾታዊ ርክብ ወይ ገንዘብ/ክቡር ንብረት ይሓቱ።

ዝወሰኹ ስግኣተ-ሓይጋናይ ወሲባዊ ወይ ካልእ ጎነጽ ምርካብ ነዞም ዝሰዕቡ እዩ።

- ቆልዑ ዘለዎን ወይ ዘይብለን ዝገጹዎ ዘለዎ ደቀንስትዮ
- ጥኑሳት ወይ ዘጥብዎ ደቀንስትዮ
- ንኣሸቱ ኣዋልድን መሰነይታ ዘይብሎም ቆልዑን
- ኣቐዳመን ዝተመርጸዎ ቆልዑ - ገሊኡን ሓደስቲ ውላድ ዘለውዎን
- ስንኩላንን ኣረጋውዮንን
- ከረዳድኡ ዘይክእሉ ሰባት።

ስደተኛታት መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ መንገዲ ንገደሕ ግዜ ኣብ መዓስከራት ይነብሩ። እዚኦም ኣብ እዋንቲ ጉዕዞ ኣቲ እንኮ መጽላሊ እዮም። ኣብኡ ዝግበዩ ሓደጋ ናይ ጎነጽ ምሕላፍ ኣሎ። እቶ ስደተኛታት ኣብ ከምዚ ዝኣመሰሉ መዓስከራት ኣብ ውድባት ይምርኮሱ። እዚኦን ነቶም ነበርቲ ኣቐርቦት ዝህባን ድሕነቶም/ጥዕንኦም ዘረጋግጹን እዮን። ከም ውጽኢቲ፡ ስደተኛታት ህይወቶም ባዕሎም ምቀጻጽር የጥፍኡ። እዚ፡ ንኣብነት፡ ኣብቶም ሃዲሞም ዘለዉ ደቅተባዕትዮ ቅልውላው ክፈጥር ይኸእል፡ ንሳቶም ኣብ ሕብረተሰብ ዘለዎም ምስልን ቦታን ኣብ ሓደጋ ከምዝኣተወ ገደርም ይርእይዎ። ሓድሓዲ ግዜ ንሳቶም ብሓይሊ ግብረመልሲ ይህቡ።

! ኣገዳሲ፡ ንጎነጻዊ ተግባር ጠንቅታትን ምኽንያታትን ክህልዉ ይኸእሉ። እዚኦም ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን ንዝወርድ ጎነጽ ምኽኒት ወይ ናጻ ትወጻሉ መንገዲ ከኸውን ኣይክልንዮ።

ጎነጽ ኣብቶም ናይ ስደተኛ መጽላሊታት

ኣብ ጀርመን ዘለዉ ናይ ስደተኛ መጽላሊታት ዝሕብርዎ ዘልዉ ተግባራት ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮ እናወሰኹ ይኸይድ ኣሎ። ልዕሊ ክልተ-ሲቦ ካብቶም ስደተኛታት ደቅተባዕትዮ እዮም፡ ዝበዝሑ ካብእም ትሕቲ 30 ዓመት ዝዕድሚኦም እዮም። ዋሕዲ ናይ ደቀንስትዮ of መጽላሊታት ወይናይ ደቀንስትዮ-ጥራይ መሳሳጥያታት ኣሎ ።

ስክፍታታት ብዛዕባ መሰል መንበሪ ከምኡ ድማ ዕቕፋባ ንኣተሓሕዞ ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮ ስደተኛታት ከቢድ ይገብሮ። ይኹን እምበር፡ እቶም ሰበ ስልጣን ኤሚግራሽን ንደቀንስትዮ ክከላኸሉሉን ይኸእሉ። ንኣብነት፡ ኣብ ኩነተ ጎነጽ፡ ንሳቶም ነቶም ናይ መንበሪ ሕግታት ፍሉይ ኣረኣእያ ክገብርሎም ይኸእሉ ከምኡ ድማ ኣብ ካልኣ ከተማታት ወይ ኣውራጃታት ኣፓርታማታት ወይ መንበሪ ይህቡ።

ንኣብነት፡ ሕጋዊ ሓለዎ ኣብቲ መዕረፊ ኣባይቲ ብከምዚ ዝሰዕቡ መንገድታት ክግቡሩ ይኸእሉ።

- ናይ ሓጺር ግዜ ምእላይ ገሃስቲ ሕገ ካብቲ መንበሪ ኣባይቲ ብገሊሰ
- ናይ ዝነውሑ-ግዜ ስጉምትታት ብመሰረት እቲቴ ሕገ ምክልኻል ጎነጽ (GSG)
- ናይ ዝሓዘኑ ናብቲ ዝ ምእታዉ ምእጋድ

ይኹን እምበር፡ እዞም ስጉምትታት እዚኦም መብዛሕትኡ ግዜ ንሓጺር ግዜ ጥራይ እዮም ዝሕግዙ። ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን ኣብ መዕረፊ ኣባይቲ ብደቂ ክፍሊ ወይ መጻዕዘቲ ዝኾኑ መጻምዲውን ይፍጸም እዮ። መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ መንጎ እቶም መጻምዲ ጥቡቕ ዝምድናታት ኣሎ። ይኹን እምበር፡ ደለይቲ ዕቕፋባ ከምኡ ድማ ግዳያት ብተዛማዲ ኣብ ዝተነጸለ መጽላሊ ይነብሩ። ኣብ ከባቢ ናይቲ ዘለውኦ ቦታ ሓገዝ ወይ ሕጋዊ ሓገዝ ክረኽቦ ንእኡን ከቢድ እዩ። ብዙሓት ሕጋዊ ሓገዝ

ንምድላይ አይደፍራን። ገሊአን ኣብ ጀርመን ናይ ምጽናሕ መሰላን ከየጥፍኣውን ይፈርሓ። እንተደኣ ደቀንስትዮ ዕቕዓባ ንኸውሃበን ኣመልኪተን፣ ናይ ምህዳመን ምኽንያት ከቕርባ ኣለወን። ብዙሓት ብዛዕባ ወሲባዊ ጎነጽ ንምዝራብ ይሓፍራ። ካብዚ ዝተላዕለ መመልከቲአን ኣብ ብቕዕነት/ሕጋውነት መርዐን ይምርኮስ።

ገሊአን ሰባት ካብቲ መዓስከር ስደተኛታት ባይንን ምውጻእ ይፈርሓ። ምኽንያታት ናይዘም ዝሰዕቡ ፍርሒ እዮም።

- ጸርፍታትን ናይ ቃል ግፍዕን ብደቂ ሃገር ኣብ ጎደና
- ኣካላዊ መጥቃዕትታትን ናይ ዓሌታዊ ጎነጽን
- ኣድልዎ ወይ ዘይምዕሩይ ኣተሓሓዝ ኣብ ቤት-ትምህርቲ፣ ኣብ ትምህርቲ ወይ ኣብ ስራሕ

! ኣገዳሲ፡ ምጥቃም ሕጋዊ ተኸእሎታት ነቲ መስርሕ ዕቕዓባ ኣይጻልዎንዮ።

ኣብ መንጎ 2015 ከምኡውን 2017፡ ኣብ ጀርመን ኣብ ልዕሊ ናይ ደለይቲ ዕቕዓባ መዕረፊ ቦታታት ልዕሊ 2,200 መጥቓዕትታት ተኸይዱ (ንኣብነት ሃዊ ናይ ምንዳድ መጥቃዕትታት)።

ጎነጽ ድሕርቲ ምህዳም

ስደተኛታት ደቀንስትዮን ቆልዑን ኣብቲ መዕረፊ ኣባይቲ ጥራይ ኣይኮኑን ጎነጽ ክገጥሞም ዝኸእል። እዚ ኣብቲ ናይ ኣኣንጋዲት ሃገር ሕብረተሰብ እውን ከየጋጥም ኣሎ።

ኣብ ርእሲ ጾታ ዝመሰረቱ ጎነጽ፡ ዓሌታዊ ጎነጽ እውን ኣብቶም ስደተኛታት ኣብዚ እዋን ብብዝሒ ዝርእ ዘሎ እዩ። እዚ ብፍላይ ኣብ መንእሰያት ይርእ።

ብመሰረት ብJohansson ዝተኸየደ መርመራ፡ ልዕሊ ሰለስተ ርብዓ ናይ ኣብ ጀርመን ዘለዎ ደቀንስትዮ ስደተኛታት ኣእምሮኣዊ ጎነጽ ኣሕሊፊን ኣለዎ፡ ልዕሊ ፍርቂ ኣካላዊ ርብዓ ከኣ ወሲባዊ ጎነጽ ገጢምወን ኣሎ። Amnesty International ንስደተኛታት ደቀንስትዮ ቃለመጠይቕ ገይሩለን። ዕቕዓባ ኣብ ዝደልያሉ እዋን ኣብ ርእሲ ናይ ጎነጽ ተመኩሮታት፡ እዘን ቃለመጠይቕ ዝተገብረለን ደቀንስትዮ ኣብ ጀርመን ጎነጽ ከይበጽሖን ዘለወን ቀጻሊ ፍርሒ ሓበረን። ፈጻምቲ ጎነጽ ናይ ፍቕራዊ ዝምድና መጻምዲ፡ ኣጋይሽ፡ ደቂ ክፍሊ ወይ እውን ኣብ መዕረፊ ቦታታት ዘለዉ ስታፍ/ሰራሕተኛታት ነይሮም። እቶም ዝተፈላለዩ ዓይነታት ጎነጽ ኣብ ህዝባዊ ቦታታት ኣጋጢሞም፡ ኣብ ርእሲ ኣብ መደቀሲ ወይ ኣብ ገዛ።

2. ዓይነታት ጎነጽ

ጎነጽ አብ ዝተፈላለዩ ኩነታትን ኣብ ዝተፈላለዩ ኣከባብን ይኸሰት። ብመሰረቱ፡ ሰለስተ ዓይነታት ጎነጽ ኣለዉ።

- ቀጥታዊ ጎነጽ
- ቅርጻዊ ጎነጽ
- ትካላዊ ጎነጽ

አገዳሲ፡ ነፍስ ወከፍ ጓለንስተይትን ነፍስ ወከፍ ቆልዓን ማዕረ መሰላት ምስ ወድተባዕታይ ኣለዎም። ከምኡውን መሰል ምርካብ ሓገዝን ሓለዎን ኣንጻር ጭኮና ኣሎ።

ቀጥታዊ ጎነጽ

ቀጥታዊ ጎነጽ ካብ ሃይ ሰብ ይመጽእ ናብ ሰባት ወይ ነገራት ዝቐንጾ ከኣ እዩ።

ናይ ቆልዓ ኣብነት፡
እቲ ኣቦ ንጓል 12 ዓመት ጓሉ ብዛዕባ ኩሉ ነገር ከምዝፈትዎ ይዛረብ። ንሱ ከተቐጥፋ ከምዝፈቱ ይዛረብ። ኣብ ኩሉ ቦታ ከትንክፋ ይደሊ ከምዚ ዝስዕብ ኢሉ ከኣ ይዛረብ፡ “ኣብ ስድራቤትና፡ ከምኡ ኢና ንገብር፡ ስለዚ ሱቕ ከትብልን ብዛዕብኡ ከትዛረቢ ከኣ የብልክን።” እቲ ኣቦ ነዚ ዝስዕብ ብምግላጽ ኣብ ልዕሊ ጓሉ ተወሳኺ ጸቕጢ ይፈጥር፡ “እቲ ንገብር ንቡር እዩ፡ ኩሉ ሰብ እዩ ከምኡ ዝገብር። ኣዴኺ ደጊም ምሳይ ከትድቅስ ኣይትደልገዮ፡ ስለዚ ንሰኺ ከምኡ ከትገብሪ ኣለኪ።” ንሳ ብዛዕብኡ ንኻልእ ሰብ እንተተዛረባ ከእለር ምጂኡ የፈራርሓ። እዚ ወሲባዊ ግፍዒ እዩ።

ግን ናይታ ቆልዓ ወሰን ኣቐዲሙ እውን ከሕለፍ ይኸእልዮ፡ ንኣብነት ኣብ መዓልታዊ ኩነታት፡ እቲ ኣባሓን ኩሉግዜ ሰንበት ክበጽሕ ይመጽእ ኢታ ጓል ጓሉ/ጓል ወዱ ከኣ ብምስዓም ከትቐበሎ ይደሊ። እታ ጓል ከትስዕዎ ኣይትደልን፡ ግን ድሌታ ኣይክበረላን።

እታ ቆልዓ “ኣይፋል” ምባል ብምምሃር

- ዝያዳ ሓለዎ ከትረከብ ትኸእል
- ኣዝማዳ ከኣ ነዘም ደረታት እዚእም ምኸባር ይምሃሩ።

ወሲባዊ ግፍዒ ኣብ ስድራቤት ኣዝዩ ዝተሓላለኸ ኣርእስቲ እዩ። ምኸሪ ንምርካብ፡ ነተን ማእከላት ክኢላዊ ምኸሪ ብኡ ንብኡ ርኽብዎን። እቶም ኣብኡ ዘለዉ ኣማኸርቲ ምስጢራውነት ኣለዎም፡ ስለዚ ንሳቶም ንኻልኦት ዝኾነ ነገር ክዛረቡ ኣይክእሉን እዮም። ንሳቶም ብዛዕባ ኣብ ቀጻሊ እንታይ ክግበር ኣለዎን ከመይ ገይርኪ ዝላ ርእስኺ ትከላኸልን እውን ምኸርታት ክህቡ ይኸእሉ።

ናይ እኸልቲ ዓለንስተይቲ ኣብነት፡ ሰብኣይ ኣብ ዓመታት ንሱ ኣብ ዝደለዮ እዋን ጾታዊ ርክብ ከትፍጽም ንሰበይቱ የእምና። ኣንጻር ድሌታ ምስእጹ ጾታዊ ርክብ ከትፍጽም የገድዳ። ንሳ ኣብ ጾታዊ ርክብ ከተዕግቦ ኣለዋ። ከምኡ ብምግባር፡ ንሳ ስነ-ኣእምሮአዊ ከምኡ'ውን ኣካልዊ መጉዳእታት ይበጽሓ። መብዛህትኡ ግዜ፡ ደቀንስትዮ ከይህረሙ ይፈርሓ እቲ ሰብኣይ ከእ ቅኑዕ ዘሎ ይመስለን። ብዙሓት መጻምዲ ጎንጻውያን ኣብ ዝኾንሉ እዋን እቲ ጉድለት ናይታ ሰበይቲ ምዃኑ ይዛረቡ። “ገዛእ ርእሰኺ እንተዘይተኸለኸልከን እንተተጸንበርከን ይሕሸኪ” ይብላ። ንሱ ምስ ሰበይቱ ጾታዊ ርክብ ናይ ምግባር መሰል ከምዘለዎ ይዛረቡ፡ ዋላ'ውን ንሳ ዘይትደሊ ትኹን። ግን እዚ ሓቂ ኣይኮነን ኣብ ጀርመን ከእ ብሕጊ የቐጽዕ እዩ።

- ከምዚ ዝኣመሰለ ቀትታዊ ጎንጽ ንጹር ጎንጽ እዩ። ይኹን እምበር፡ እታ ዓለንስተይቲ መብዛሕትኡ ግዜ ባይና እያ ምኽንያቱ ስድራቤትን ኣዝማዶን
- መብዛሕትኡ ግዜ እቲ ባዓል ቤት ናይታ ግዳይ ጎንጽ ከምዚ ዝኣመሰሉ ተግባራት ይፍጽም እዩ ኢሎም ኣይኣምኑን፤
 - ወይ ናይቲ ሰብኣይ መሰል እዩ ዝብል ርእይቶ ኣለዎም። እታ ዓለንስተይቲ፡ ብርግጽ፡ ኣብ ጾታዊ ርክብ ከትሳተፍ ግድን ይኾና፤
 - ግን ንሳ ብምጽማም እያ ትገብር። ምኽንያቱ ካልእ ኣማራጺታት ስለዘየለ።

ቅርጻዊ ጎንጽ

ቅርጻዊ ጎንጽ ብዘይምዕሩይ ዝምድናታት ሓይሊ ይተባባዕ። ካብ ናይ ካልእ ሰባት ዝያዳ ዝኾነ ሃይሊ ምህላው ማለት ቅድሚኡ ኹሉ ኣብ ክንዲ ካልእ ሰባት ሓላፍነት ምስካም ማለት እዩ እዚ ከኣ ናይ ገዛእ ርእሶም ድሌታት ብዘማልእ መንገዲ። እዚ ኣብ መጀምሪታ ሕማቕ ኣይኮነን ኣካል ናይ ነፍስ ወከፍ ኣብ መንጎ ሰባት ዝግበር ዝምድና ከኣ እዩ። ብፍላይ ኣብ መንጎ ወለድን ደቆምን፡ ግ ንኣብ ዝኾነ ካልእ ዝምድና እውን። እቶም ካልእ ሰባት ኣብ ናይ ርእሱ-ውሳነ መሰሎም ዘይምቐዶም ኣገዳሲ እዩ።

ኣብነት፡ ደቅተባዕትዮ ኣብ ስድራቤታት ገንዘብ ከእትዉ ከለዉ፡ ንሳቶም መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ገንዘብ ስልጣን ኣለዎም። ምውናን ገንዘብ መብዛሕትኡ ግዜ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ። እዚ ጽግዕተኛነታት ይፈጥር። ገንዘብን ካልእ ነገራትን ኣብ ተጥፍኡሉ እዋን፡ ውህስነት ኣይስምዓካን ስግኣት ከኣ ይስምዓካ። ነዚ ምኽንያት፡ እቲ ሓይሊ ዘለዎ ሰብ ነዚ ውህስነት እዚ ንኸልኣት ክህብ ወይ መሊሱ ክወስድ ይኸእል። እዚ ብድሕሪኡ ንኣባላት ስድራቤት ወይ ነተን ደቀንስትዮ ኣፍቀርቲ ከኸሰር ይኸእል። ስለዚ እዩ ሓይሊ (ቅርጻዊ ጎንጽ) ኣብ ከምዚ ዝኣመሰሉ ጎንጽ-ዝመሰረቶም ቅርጽታት ኣብ ልዕሊ ደቀንስትዮን ቆልዑን ዓቢ ሳዕቢን ዘለዎ።

ቅርጻዊ ጎንጽ ስለዚ ብጉድለት ሚዛን ናይ ሓይሊ ኣብ ሕብረተሰባት እዩ ዝተባባዕ። እቶም ካልእ ኣባላት ሕብረተሰብ መብዛሕትኡ ግዜ መሰላት የብሎምን ወይ ገዛእ ርእሶም ክከላኸሉ ኣይክእሉን። እቲ ንእኡም ጽቡቕን ኣገዳሲን ዝኾነ ነገር ክውስኑ የብሎምን (ንኣብነት፡ ኣባይ ከንብሩ ከምዘደልዩ)።

ሓይሊ ኩሉግዜ አሉታዊ አይኮነን። እቲ ኣብ ልዕሊ ካልኣት ሃይሊ ዘለዎ ሰብ ብእኡ ኣዘዩ ርትዓዊ ክኸውን ኣለዎ። ወለዲ ኣብ ልዕሊ ቆልዑ ሓይሊ/ ስልጣን ኣለዎም።

እቶም ቆልዑ ኣብእም እዮም ዝምርኮሱ። ወለዲ ነዚ ሓይሊ እዚ ንደቆም ብምሕጋዝን ምድጋፍን ክጥቀሙሉ ኣለዎም። እዚ ብዘይ ዘይግቡእ ኣጠቓቕማ ሓይሊ ንገንዘብ ኣብ መነባብሮ ምውዓል ኣብ ዝብልውን ተግባራዊ እዩ።

ትካላዊ ጎጽ

ትካላዊ ጎጽ ንዝምድናታት ሓይሊ ብመገዲ ድሮ ቆይሞም ዘለዉ ወይ ህሉዋት ቅርጽታት ዘሓይል ዓይነት ጎጽ እዩ። እዚ፡ ኣብ ርእሲ ካልእ ነገራት፡ ንሰባት እቲ ንእኡም ኣገዳሲ ዝኾነ ነገር ካብ ምግባር ይገትኡም። እዚ፡ ንኣብነት፡ ኣብ ስራሕ፡ ኣብ ኣብያተ-ትምህርቲ ወይ ኣብ መደቀሲታት ኣብቶም ናይ ምግባር እዋናት ዝውሰንሎም ወይ ሰባት ኣብ ወሃብቲ-ክንክን ዝምርኮሱሎም የጋጥም።

ብሓፈሻ፡ ትካላዊ ጎጽ ስርዓት ንምርግጋጽ ክሕግዝ ተባሂሉ ንይግበር። እቶም ናይ ሓንቲ ሃገር ህዝቢ፡ ንኣብነት፡ ውሕሰነት ናይ ማዕረ ኣተሓሓዝ ንኹሉ ብመገዲ ዝቆሙ ሕግታት እውን ኣለዎም። እቲ ዕላማ ሰላማውን ናይ ምርድዳእን ተሳኒኻ ምንባር ንምርግጋጽ እዩ። ይኹን እምበር፡ ዝኾነ ሰብ፡ ከም እቶም ፖሊስ፡ ሓገዝቲ ወይውን ኣባላት ስድራቤትካ፡ ነዚ ኩነታት እዚ ክምዝምዝዎ የብሎምን።

እቶም ዝተፈላለዩ ዓይነታት ጎጽ ሙብዛሕትኡ ግዜ ንኣድሕዶም ይወሳሰኡን ብሓባር ይኹዱን። ሙብዛሕትኡ ግዜ ብዙሓት ዓይነታት ጎጽ ኣብ ሓደ እዋን ይፍጸሙ ኣለዉ።

ጎጽ ኣብ ዝተፈላለዩ ባህልታት ይኸሰት። ኣብ መንጎ ዝተፈላለዩ ባህልታትውን ጎጽ ኣሎ። ንሱ፡ ንኣብነት፡ ኣብቶም ኣባታዊ ማሕበራዊ ቅርጽታት ዝብሃሉ ይተባባዕ። ኣብኡ፡ ሰብኡት ዝበዝሕ ግዜ ዝያዳ ሓይሊ ኣለዎም ደቐንስትዮ ከኣ ኣብ ተመሳሳሊ እዋን ዝወሓዱ መሰላት ኣለውዎን። ንሳተን ኣብ ሕበረተሰብ ናይ ምስታፍ ዝተሓተ ዓቕሚ ኣለዎን (ንኣብነት ባዕለን ክምሃራ፡ ክሰርሓ)።

ስለዚ ኣብ ሕብረተሰብን ኣብ መላእ ዓለምን ዘሎ ዘይማዕርነት እውን ጎጽ ከተባብዕ ይኸእል። ልሙድ ጠንቅታት ነቲ ዘይፍትሓዊ ምቕርሓ ሃብቲ፡ ድኽነት ወይ ዘይፍትሓዊ ዝምድናታት ኣብ መንጎ ሃብታማትን ድኽታትን ሃገራት የጠቓልሉ።

3. ጎነጽ አንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን

እቲ Weltgesundheitsorganisation (WHO, ውድብ ጥዕና ዓለም) ንጎነጽ አንጻር ደቀንስትዮ ከም ሓደ ካብቶም ዝግበዩ ስግኢታት-ሓደጋ ጥዕና ንደቀንስትዮ ኣብ መላእ ዓለም ይፈልጦ። ውድብ ሕቡራት ሃገራት ጎነጽ አንጻር ደቀንስትዮ ዝብሃል ዝኾነ ኣብ ናይ ደቀንስትዮ ስብነት ጉድኣት ወይ ምፍርራሕ ዝፈጥር፡ ወሲባዊ ወይ ስነ-አእምሮአዊ ጉድኣት ዘውድ ተግባር እዩ። እዚ እምን ጎምግዳድ ከምኡ ድማ ምኽላእ ሓርነት ኣብ ህዝባዊ ወይ ግላዊ ህይወት የጠቓልሉ። በዚ መሰረት፡ ጎነጽ አንጻር ደቀንስትዮ በዘም ዝሰዕሱ መልካዎትን ብኻልእን ይመጽእ።

አካልዊ፡ ወሲባዊ ከምኡ ድማ ስነ-አእምሮአዊ ጎነጽ ኣብቲ ስድራቤት።

- ጎነጽ ኣብ ውሽጥን ወጻእን ሓዳር (ንኣብነት፡ ምህራም፡ ወሲባዊ ግፍዒ፡ ጾታዊ ዓመጽ፡ ምውራድ፡ ምፍርራሕ)
- ወሲባዊ ግፍዒ ናይ ቆልዑ ኣብቲ ስድራ
- ጎነጽ፡ ምስ ገዝሚ ዝተኣሳሰር
- ዝኾነ ነተን ደቀንስትዮ ጎዳኢ ዝኾነ ልምዳዊ ተግባር (ንኣብነት ምኽንሻብ)
- ንምዝመዛ ዝዓለመ ጎነጽ

አካልዊ፡ ወሲባዊ ከምኡ ድማ ስነ-አእምሮአዊ ጎነጽ ኣብቲ ማሕበረሰብ።

- ምፍርራሕ፡ ወሲባዊ መጥቃዕቲ፡ ወሲባዊ ግፍዒ ከምኡ ድማ ጾታዊ ዓመጽ ኣብቲ ቦታ-ስራሕ፡ ኣብ ትምህርታዊ ትካላት ከምኡውን ኣብ ካልእ ቦታ
- ዘይሕጋዊ ምስግጋር ደቀንስትዮ ከምኡ ድማ ግዳድ ምንዘርና

ብቲ መንግስቲ ዝፍጸም ዋላውን ሸለል ዝብሃል አካላዊ፡ ወሲባዊ ከምኡ ድማ ስነ-አእምሮአዊ ጎነጽ

እቲ ሕጋዊ መርገጺ፡
ጎነጽ - አካላውን ስነ-አእምሮአውን (“ድፍረት”) - ኣብ ጀርመን ብሕገ የቐጽዕ እዩ!

እቶም ፈጸምቲ ጎነጽ መን እዮም፤

ኣብ 90 ሚእታዊት ናይ ኣጋጣሚታት፡ ፈጸምቲ ደቅተባዕትዮ እዮም መብዛሕትኡ ግዜ ከኣ ካብ ውሽጢ እቲ ቀረባ ዘሎ ከባቢ ናይቲ ግዳይ ይመጹ። ንሳቶም ካብ ክሎም ማሕበራዊ ደርብታት ይመጹ። ንትኡም በዓል ቤት፡ ኣቦ፡ ኣቦሓጎ፡ መምህር፡ ዓርኪ ስድራቤት፡ ኣሰልጣኒ፡ ኣኮ/ሓወቦ፡ ሓው፡ ፓስተር፡ ፈዋሳይ ከምኡውን ካልኣት ክኾኑ ይኽእሉ። ኣብ ሓይሊ ብዘይግቡእ ምጥቃም ኩነት፡ እቲ ኩነታት ናይቲ ግዳይ ዝኾነ ሰብ፡ መብዛሕትኡ ግዜ እታ ንሰንስተይቲ ወይ እቲ ቆልዓ፡ ብፍሉይ መንገዲ ይምዘመዝ።

ብመሰረት WHO (Weltgesundheitsorganisation, ውድብ ጥዕና ዓለም)፡ ኣብ ውሱን ሕብረተሰባት ዘለዎ ደቀንስትዮ መብዛሕትኡ ግዜ ካብ ናይ ቀረባ መጻምደን ሕማቕ ኣተሓሕዛ የሕልፉ። ኣብ ገለ ሕብረተሰባት፡ ኣብ መንጎ ደቅተባዕትዮን ደቀንስትዮን ማዕርነት የለን። ናይ ሰብኣይን ሰበይትን ዕማማት ሓድሓደ ግዜ ብጽኑዕ ዝተገልጹ እዮም ባህላዊ ወግዕታት ከኣ ንናይቲ

ሰብአይ መሰል ጾታዊ ርክብ ይውሰኑ። ናይታ ሰበይቲ ስምዒታት ዘስተብህለሎም የለን። እዞም ተግባራት እዚኦም መብዛሕትኡ ግዜ ውሑድ መቐጻዕቲ ጥራይ ኣለዎም ወይውን ብኣውንታ ይርእዩ።

እተን ግዳያት መብዛሕትኡ ግዜ ናይ ምኽኒት መግለጺታት ይደልዩ። እዚ ነቲ ቡዳላይ እፎይታ ዝህብ ክኸውን ይኸእል። እዚ ነቲ ዝተፈጸመ ጎነጽ ይቐጥብ ከምትሓትት ይገብራ። ስለዚ፡ ፈጻምቲ ብድሕሪኡ ነቲ ተግባር ንክደግምዎ ክተባብዑ ይኸእሉ። መብዛሕትኡ ግዜ ንሳቶም ናይ ዝህሉ ርእሶም ርእይቶ ከምዝተረጋገጸ ይሓሰቡ ብተደጋጋሚ ከምዚ ዝስዕብ ኢሎም ይሓሰቡ። “ተግባረይ ሳዕቤናት የብሉን።” – “ዝኾነ ነገር ኣየጋጥመንን እየ!” – “ኩሉ ሰብ ይፈርሓንን የኸብረንን እየ!”

ጠንቅታት ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን

ቅርጻዊ ዘይማዕርነታት ኣብ መንጎ ደቅተባዕትዮን ደቀንስትዮን ንጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮ የተባብዕዎ። እዚ በዚ ዝስዕብ ይበራታዕ

– **ኣባታዊ ቅርጽታት።** እዞም ቅርጽታት እዚኦም ንውሱን ስእሊ ናይ ሰብኡትን ኣንስትን ዝገልጹ እዮም። ተባዕታይነት ማለት መብዛሕትኡ ግዜ ሓይሊ፡ ብርታዕ ከምኡ ድማ ዕብላላ ማለትዮ ኣንስታይነይ ማለት ከኣ ምጽማም ልኡምነት ከምኡ ድማ ርእሰ ምትሓት ማለትዮ።

– **ሓያል ተባዕታዊ ኣመለካኸታት** ከምኡ ድማ ምስኡ ዝኸይድ ናይ ልዕልና ስምዒት፡ ግፍዒ መብዛሕትኡ ግዜ ዘጋጥም እቲ ወድተባዕታይ ከምኡ ንምግባር መሰል ኣለኒ ኢሉ ስለዝኣምን እዩ። ንሱ ኣብ ልዕሊ ሰበይቱ ቍጽጽር ክህልዎ ይፍቀድሉ፡ ከምኡውን ብዛዕባ ሰብነታን ብዛዕባ ዝኾነ ንሳ ትገብርም ነገራትን፡ ምስ መን ትዛረብ፡ ከመይ ትኸደን፡ ኣበይ ትጸንሕ።

– **ዝውሰኽ ዘሎ ባዕለ-ስራሕ ናይ ደቀንስትዮ (ኣብ መዓልታዊ ህይወትን ኣብ ስራሕን)።** ገሊ ሰብኡት ኣንስቶም ካብኣቶም ገንዘባውን ማሕበራውን ናጽነት ምስዝህልወን ከም ስግኣት ኮይኑ ይረኽቡዎ።

– **ናይ ሰብአይ ሓጋዚ ናይ ዘይምህላው ስምዒት (ንኣብነት ኣብ መስርሕ ዕቕዑ፡ ጉድለት ናይ ቋንቋ ክእለት፡ ስራሕ-ኣልባንት)** እዚ ናብ ጎነጽ ኣንጻር ናይ ዝህሉ ስድራቤቱ ናብ ምፍጻም ከምርሕ ይኸእል። ነቲ ሰብአይ፡ እዚ ኣብቲ ሓጺር ግዜ ስምዒታዊ ፍጥነታ ክፈጥረሉ ይኸእል። ንድሕሪኡ እቲ ጣዕሳ ይመጽእ። ክሳብ እቲ ዑደት ደጊሙ ዝጀምር።

– **ምፍልላይ ከም መፈራርሒ።** ካብ በዓል ቤተን/መጻምዶን ክፈላለዩ ዝደልዩ ደቀንስትዮ ናብ ኣዝዩ ዝለዓለ ስግኣተ-ሓደጋ ናይ ጎነጽ ዝተቐልዓ እየን። እቲ ሰብአይ ነዚ ክጻወር ኣይክእልን ምኽንያቱ ንሱ ንሰበይቱ ከም ንብረቱ ስለዝርእዩ።

ገሊኦም ሰብኡት ሓይልን ቍጽጽርን፡ ዕብላላ፡ ውድድር ዋልውን ኣካላዊ ጎነጽ ምርኣይ “ናይ ሓቂ” ሰብአይ ከምዝገብርም ይጸምኑ። እዚ መብዛህትኡ ግዜ ምስ ናይ ደቀንስትዮ ጠለብ ንማዕረ መሰላት ኣብ ሕብረተሰብ ዝጋጭ እዩ።

! ማዕረ መሰላት ኣብ ጀርመን ሕጋዊ ጠለብ እዩ።

ደቀንስትዮን ደቅተባዕትዮን ንንዕማማቶም ንነቂሕ ግዜ ለሚደሞ ኣለዉ። ገሊኦም እውን ንጎነጽ ዳርጋ ከም ንቡር ይወስድዎ። እዞም ኣዕርዮም ዝፍለጡ ዕማማት እዚኦም ኣብ ዝተናውሀ ግዜ ክልወጡ ኣለዎም። እዚ መቂሕ ግዜ ክወስድ ይኸእል። ግን እቲ ጎነጽ ኣብ መወዳእታኡ ንኸብቐዕ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ።

አብነታት ናይ ጎነጽ አንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን

ጾታ መሰረት ዝገበረ ጎነጽ isመብዛሕትኡ አብ ግላዊ ሃዋሁው ይፍጸም፡ አብ መንጎ ፍቕራዊ መጻምዲ (ዘቤታዊ ጎነጽ) ከምኡ ድማ ከም ወሲባዊ ጎነጽ።

ዘቤታዊ ጎነጽ

ናይ ዘቤታዊ ጎነጽ ልክዕ ዝኾነ Definition von መግለጺ የለን። አብ መብዛሕትኡ አጋጣሚታት፡ እዚ ሓደ ፍቕራዊ መጻምዲ ወይ ናይ ቅድም ፍቕራዊ መጻምዲ አንጻር ናቱ ወይ ናታ መጻምዲ ንዝፍጽሞ ጎነጽ ይገልጽ። ስለዚ ንሱ ጎነጽ አብ መንጎ እኹላት ሰባት አብ ስድራቤት ወይ ጽምዲ እዩ። 90 ሚእታዊት ካብቶም ፈጸምቲ ጎነጽ ደቅተባዕትዮ እዮም ደቀንስትዮ ከአ ግዳይት እዮን። መብዛሕትኡ ግዜ እቶም ቆልዑ አብ ተመሳሳሊ እዋን ይትምከፋ።

ዘቤታዊ ጎነጽ ንናይ ምቁጽጽር ዕላማታት ዝዓለመ እዩ ከምኡ ድማ ሓይሊ ንምርኣይ። ሓደ ጠባይ ካብኡ፡ ብቐንዱ አብ ግላዊ ስፍራታት ይፍጸም። እቲ ግላዊ ሃዋሁው፡ እቲ ምስጢርነት፡ ነቶም ፈጸምቲ ጎነጽ እውን ይከላኸሉሎም። እተን ደቀንስትዮን ቆልዑን መብዛሕትኡ ግዜ ብዛዕባ'ቲ ጎነጽ ክዛረቡ ኣይደልዩን ወይ ኣይክእሉን። ንሳቶም ንጎነጽ ናይቲ በዓል ቤት/ኣቦ ይፈርሕዎ። ብዙሓት እውን እንተደኣ ብዛዕባ'ቲ ጎነጽ ተዛሪቦም እቲ ስድራቤት ብፖሊስ ክፈላለ እዩ ኢሎም ይፈርሑ ስለዚ ከአ ሰቕ ይብሉ። ንሳቶም አብ ኣዘዩ ኣጨናቂ ኩነት ይቐርቀሩ።

አብነታት ናይ ዘቤታዊ ጎነጽ፡

- አካልዊ ጎነጽ

አብነታት ብጸጉሪ ምስሓብ፡ ምጽፋዕ፡ ምጉሳጥ፡ ምድፋእ፡ ምሕናቕ፡ ምቕፋድን ብዝተፈላለዩ ነገራት ምጥቃዕን (ንብረታት ዘጠቓልል) እዮም።

- ስነ-አእምሮአዊ ጎነጽ፡

አብነታት ነታ መጻምዲ አብ ቅድሚ ካልእ ሰባት ምቁንጻብ፡ ቀጻሊ ብንኣሸቱ ነገራት ምንቃፍ፡ ምውራድ፡ ናይ ሓሰት ክስታት፡ ምፍርራሓት፡ ምፍርራሕ አንጻር እቶም ቆልዑ ወይ ነቶም ቆልዑ ሒዝክ ምርሓቕ ወይ ናይ ሞት ምፍርራሓት እዮም።

- ወሲባዊ ጎነጽ

አብነታት ንወሲባዊ ተግባራት ምቕሳብ ወይ ምግዳድ፡ ጾታዊ ዓመጽ ወይ ግዳድ ምንዘርና እዮም።

- ወሲባዊ ጎነጽ፡

እዚ ንዝላ ርእሱ ከም ምቁጽጽር ርክብ ምስ ካልእ ሰባት ከምኡ ድማ ምክልካል ርክብ ምስ ሰባትን፡ ከምኡውን ነታ ሰብ ምዕጻው ገይሩ የርኢ። ሓድሓደ ግዜ እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ነታ ግዳይ ምሉእ ንምሉእ ካብ ስድራቤትን ዓንኬል መሓዙትን ይንጽላ።

- ገንዘባዊ ጎነጽ፡

እቲ ዕላማ ናይዚ ጎነጽ'ዚ ገንዘባዊ ጽግዕተኛነት ንምፍጣር እዩ። እቲ በዳላይ ነታ ሰብ ከይትሰርሕ ይክልክላ ወይ ንእኡ ክትሰርሕ የገድዳ። ስለዚ ንሱ በይኑ ጥራይ አብቲ ገንዘብ ቍጽጽር ኣለዎ።

አገዳሲ፣ ንግዳይ ናይ ሓደ ካብቶም ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሱ ዓይነታት ጎነጽ፡ ገበን ፈጸመ ዝብል ሕልና ከህልዎ ወይ ንርእሳ ክትወቅስ ኣየድልንዮ! ግዳያት ኣይውቀሳን እየን፡ ዋላውን ብኸፊል፡ ከምኡውን ንሳተን ኣብእተን ንዝተፈጸሙ ናይ ጎነጽ ተግባራት ሓላፍነት ኣይስከማን እየን፡ ነቲ ፈጻሚ ጎነጽ ባህሪ ክርድእኡ ወይውን ይቐረታ ክሓታ ኣየድልየንንዮ።

ኣብነት፡ “ናብኡ ምኻድ ጌጋ እዩ ነይሩ። ገለ ጌጋ ነገር ተዛሪበ። ምናልባት እቲ ጎና ከዳን እመና ሓጺር ነይሩ ይኸውን።”

ወሲባዊ ጎነጽ

ወሲባዊ ጎነጽ ኣካል ዘቤታዊ ጎነጽ ክኸውን ይኸእል፡ ግን ኣዕርዮ ክንዮኡ ይኸይድ።

ናይ ደቀንስትዮ ክብሪ ብዘነእስ ቋንቋ ይጅምር። ሙብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ቃላት ዓደምቲ ኣጠማምታታት ወይ መጥቃዕቲ ኣለዉ። መልክዓቶም ካብ ወሲባዊ ምግሃስ ደረት ኣብ ወዊ መትቃዕቲ ክሳብ ጸዊ ዓመጽን ወሲባዊ ግፍዕን ይዘርግሑ። ኣብ መንጎቶም ዘርእታት ዘለዉ ደረታት ሙብዛሕትኡ ግዜ ዘይንጹራት እዮም ኣብ ሓድሕዶም ከእ ይተሓዋወሱ።

እዚ ዓይነት ጎነጽ'ዚ ንወሲባዊነት ከም ኣጽዋር ይጥቀሙሉ። ወሲባዊ ጎነጽ ናይ ሓደ ሰብ ሓይሊ የርእኢ ኣብ ተመሳሳሊ እዋን ከእ ነታ ግዳይ የንበርክኻ። ዝተፈላለዩ ዓይነታት ወሲባዊ ጎነጽ ክትዕዘቡ ትኸእሉ። እዚእም ኣብ መንጎ እኹላት ሰባት ክፍጸሙ ይኸእሉ። ሓድሓደ ዓባይትን ብጹሓትን ወሲባዊ ጎነጽ ኣንጻር ቆልዑ ይፍጽሙ ወይ ቆልዑ ባዕሎም ንኻልእ ቆልዑ ወሲባዊ ጎነጽ ይፍጽሙ። እተን ግዳያት ከምዚ ዝስዕብ ይኾና፡

- **ይዕመጻ፥** እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ብዝተፈላለየ መንገድታት ንመትልኡ ወይውን ነገራት ናብታ ግዳይ የእቱ።
- **ወሲባዊ ተግባራት ንምፍጻም ይግደዳ፥** እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ነታ ግዳይ ጸታዊ ዕግበት ንእኡ፡ ንእኡ ወይ ካልኣት ብዝተፈላለዩ መንገድታት ክትህብ የገድዳ።
- **ወሲባዊ መጥቃዕቲ ይበጽሐን፥** እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ኣንር ድሌት ናይታ ግዳይ ንኣጥባታ ወይ መቐመጫ ይትንክፍ፡ ብሓይሊ ይስዕማን ይሓቕኣን

እቶም ኣብ ላዕሊ ዝተገልጹ ተግባራት ብዕሉግ ምግሃስ ዘለካ ሓይሊ እዮም፡ እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ነዚ ብፍላጥ እምበር ብወዝቢ ኣይኮነን ዝገብር። ንሱ ንገዛእ ርእሱ ከዕግብ ወይ ንግዳዩ ከዋርድ ይደሊ። እዞም ተግባራት እዚእም ዘቐጽዑ እዮም (ብገበናዊ ሕጊ)።

ይኹን እምበር፡ ምግሃዳት ወሲባዊ ደረት ዘቐጽዑ ኣይኮኑን (ገበናዊ በደል ኣይኮኑን)፡ ግን ርክህበሩ ይኸእሉ እዮም።

መጉዳእትታት ወሲባዊ ደረት

መጉዳእትታት ወሲባዊ ደረት ሓድሓደ ጊዜ ብዘይ ፍላጥ ይፍጸም። መብዛሕትኡ ጊዜ ከአ ካብ ዘይምፍላጥን ግንዛብ ካብ ዘይምሃልው ወይ ጉድለት እኹል ግንዛብን ዝሰዕቡ እዮም።

መብዛሕትኡ ጊዜ፡ መጉዳእትታት ወሲባዊ ደረት መጀመርታ ናይ ዘቕጽዑ ወሲባዊ ተግባራይ እዮም። ተመክሮ ከምዘርእዮ እተን ግዳያት መብዛህትኡ ጊዜ ገዛእ ርእሰን ከከላኸላ ኣይከእላን እዮን። ንሳተን እቲ መጥቓዕቲ መብዛሕትኡ ጊዜ የሰንብደን ይፈርሓ ከኣ። ስለዚ፡ ብዙሓት ግዳያት ኣብቲ ኩነት ንገዛእ ርእሰን ከጣባቓ ኣይከእላን።

! ኣገዳሲ፡ ነዚ ዝስዕብ ብንጹርን ብዘየጥልውልን ተዛረብዮ ወይ ኣርእይዮ፡ “ኣቋርጽ፡ እዚ እዩ ኣቲ ደረት”።

ይኹን እምበር፡ ነቲ ዘጋጠማ ተወቀሱቲ ንሳተን ኣይኮናን።

ወሲባዊ መጥቓዕቲ

ወሲባዊ መጥቓዕቲ ንኸልእ ሰብ ንምጽራፍ ወይ ምውራድ ዝካለመ እዩ። ናይ ጓሉንስተይቲ መቐመጫ ወይ ኣጥባት ምትንካፍ ንኣብነት ወሲባዊ መጥቓዕቲ ከኸውን ይኸእል።

ከምኡውን ኣብዚ እታ ሰብ ከምዚ ዝሰዕብ ክትገብር እውን ኣገዳሲ እዩ። ብቻላት ወይ ምልክታት ገይራ ነቲ ካልእ ሰብ ካብ ጎነጽ ክቐኑጦብ ዘለዎ ንጹር ምግባር። እዚ ጎነጽ ከከላኸል ይኸእል እዩ። ግን እዚ ኩሉ ጊዜ ዕዉት ኣይኮነን። ሽዑ ንሳ ሓገዝ ክትረከብ ትኸእል፡ ምኸንያቱ፡ ገሊጾም ፈጸምቲ ጎነጽ ንደረቶም ብዕላማ ስለዝጥሕሱዎ!

ወሲባዊ ግፍዒ

ሓደ ፍሉይ መልክዕ ናይ ወሲባዊ ጎነጽ ወሲባዊ ግፍዒ ይብሃል። ዝኾነ ወሲባዊ ተግባር-ት ናይ ዓቢይቲ ሰባት ኣብ ልዕሊ ትሕቲ 14 ዓመት ዝዕድሚኦም ኣወልድን ኣወዳትን ወሲባዊ ግፍዒ ይብሃል። እዞም ኣዋልድን ኣወዳትን እዚአም ወለንታዊ ብዝመሰል (ብምስምማዕ) ወይ ከይደለዩ ይግበርዎ ኣየገድስን እዩ።

ካልእ ዓይነት ወሲባዊ ጎነጽውን ኣሎ። ገሊኦም ቆልዑ (ግን ዓቢይቲ እውን) ካብቲ ፈጻሚ ጎነጽ ኣካላዊ፣ ኣእምሮኣዊ፣ ስምዒታዊ ዝደኸመ ሓይሊ ኣለዎም ወይ ዝተሓተ ናይ ምዝራብ ክእለት ኣለዎም። እታ ግዳይ ኣብ ፍልጠት ብምምርኻስ ክትሰማማዕ ኣይትኸእልን እዩ። እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ስለዚ ናይ ሓይሊ ጸብለልትኡ ይጥቀም።

እዚአም ዝተፈለለዩ ስትራተጂታት/ሚላታት ዝጥቀሙ ፈጻሚቲ ጎነጽ እዮም (መብዛሕትኡ ግዜ ብመገዲ ኢንተርነት ኣብ ናይ ዕላል ክፍልታት) እዚ ከኣ ንወሲባዊ ጎነጽ ንምድላው ኢሎም ምስ ቆልዑን ዓብይትን ርክብ ዝገብሩ እዮም። ኣብዚ፣ መጀመርታ ተገዳስነት ይርክ፡ ብድሕሪኡ ዝምድና ይምስረት። እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ብዛዕባ ግዳይ ዝተፈለለዩ ነገራት ይፈልጥ ነዚ ከኣ ከም መሳርሒ ጸቕጢ እውን ክጥቀሙ ይኸእል (“ዕርቃንኪ ዘርኢ ስኢ እንተዘይሰዲድክለይ፡ ንወለድኺ ክነግሮምዮ”)። እዚ “ምምልማል” ይብሃል ወሲባዊ ተግባር ከኣ እዩ።

ኣብነት፡
ኣርባዕተ ዓመት ዝዕድሚኦ ጻል። ክሎም እቶም ፈጻሚቲ ጎነጽ መጻምድን ኣዕሩኽን ኣዲኦ ነይሮም። እቲ ሓደ ኮነ ኢሎ ነታ ኣደ መሪጻዊ። እዚ ሓደ ኣብ መስመር ኢንተርነት ብጽሑፍ መጻምዲ ይደሊ ነይሩ ንእሸቶ ጻል ከምዘላታ ከኣ ኣስተብሂሉ። እዚ መጻምዲ እዚ ምስ ቆልዑ ጻታዊ ርክብ ክፍጽም ይደሊ ነይሩ ናብታ ንእሸቶ ጻል ከኣ ብቐልጠፍ “መንገዲ” ረኸበ፡ ምኽንያቱ ክሎም ብሓባር ኣብ ሓደ ስድራ ይቐመጡ ስለዝነበሩ። እታ ኣደ ኣንጻር እቲ ጎነጽ ዝኾነ ነገር ኣይገበረትን። ንሳ ምግዳፍ ትፈርሕ ነይራ።

እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ብስትራተጂካዊ መንገዲ እዩ ዝነጥፍ ንማሕበራዊ ቅርጽታት፡ ፍሉይ ክብርታትን ወግዕታትን ከኣ ይጥቀም። እዚ ብዛዕባ ወሲባውነት ናይ ዘይምዝራብ ነውሪ የጠቓልል፡ ምኽንያቱ ኡ ምግባር ነተን ግዳይት ቆልዑን ዓብይትን ስቕ ከምዝብላ ስለዝገበር። ካልእ ረቐሒ ምልካዊ ትምህርቲ እዩ፡ እንተደኣ ቆልዑ ንዓቢይቲ ዘይምቅዎም ለሚደምን ዝተባህልዎ ጥራይ ዝገብሩ ኮይኖምን፡ ደረታት ክሕንጽጹን ገዛእ ርእሱን ክከላኸሉን ዘለዎም ተኸእሎ ትሑት እዩ።

ግፍዒ ቆልዑ እዞም ዝሰዕቡ ዓይነታት ኣእምሮኣዊ ጸቕጢ ከስዕብ ይኸእል ፡

- **ሕፍረት፦** ቆልዑ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብቲ ግዳይ ዝኾንሉ ጎነጽ ንርእሶም ከም ገበነኛታት ይኣምኑ። ብዛዕባ ዘጋጠሞም ነገር ይሓፍሩ። እዚ ስምዒትዚ ካብቲ ኣብ ልዕሊ ፈጻሚ ጎነጽ ዘሎ ናይ ሕርቃን ስምዒት ዝሓየለ እዩ።
- **ግጉይ ናይ ሓልፍነት ስምዒት፦** ቆልዑ ገለ ጌጋ ነገር ከምዝገበሩ ይሓስቡ ወይ ነቲ ስድራ ከምዝፈላለ ብምግባርም ገዛእ ርእሶም ይወቕሱ። እዚ ንመብዛሕትኦም ግዳይት ቆልዑ ንምእላዩ ኣሸጋጋ ዝኾነ ጸገም እዩ።

- **ናይ ሕርቃን ፍርሒ፥** ቆልዑ ኣብ ቤት-ትምህርቲ ወይ ካልእ ትካላት እውን ግዳያት ወሲባዊ ጎነጽ ይኹኑ። ግን ኣብቲ ስድራቤት ምስ መምሃራን ወይ ኣዕሩኽ ባእሲ ከህሉ ከኣ ኣይደልዩን።
- **ኩነቲ፥** ቆልዑ ካልእ ሰባት ንተመክሮታቶም ብዝተፈልየ መንገዲ ከይፈርድዎን ስምዒታቶም ጌጋ ከይከውንን ፍርሒ ኣለዎም። ሙብዛሕትኡ ግዜ ንሳቶም መሰላቶም ኣይፈልጡን እዮም እቲ ዓቢ ሰብ ጌጋ ይፍጽም ምህላውን ገበናዊ በደል ይፍጽም ምህላውን ከኣ ኣይፈልጡን።
- **ቃል ምእታው ንምስጢርነት በቲ ፈጻሚ ጎነጽ፥** ቆልዑ “ጽቡቕ” ካብ “ሕማቕ” ንምፍላይ ዓቢ ጸገም ኣለዎም። ሓድሓዲ ግዜ ምስጢር ክገልጹ ይደልዩ። ዋላውን እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ጸቕጢ እንተፈጠረ።

ኣብነት፥

ሓደ ኣቦ ንጓል 12 ዓመት ጓሉ ንነዊሕ እዋን ወሲባዊ ግፍዒ ኣውራዳላ። እታ ጓል ቃንዛ ነይርዋ እቲ ኣቦ ገለ ጌጋ ነገር ይገብር ኣሎ ዝብል ስምዒት ከኣ ነይርዋ። እቲ ኣቦ ንሳ ካብ ኣዲኣ ከምትምልከዕን ንሱ ከም ኣቦ ከኣ ጸታዊ ርክብ ከመይ ምጃኑ ከርእዮ ሓላፍነት ከምዘለዎ ገለጹላ። ንሳ ኣብ ቅድሚ ኣዲኣ ናይ ገበን ስምዒት ይስምዓ ነይሩ ኣዲኣ ከኣ ካብኣ ትርሕቕ ምንባራ ተገንዘባት። ንሳ ጽብቕቲ ንኸትከውን ንዝነበረ ናይ ኣቡኣ ድሌት ከኣ ንሳ ሓላፍነት ከምትስከም ትኣምን ነይራ።

እታ ጓል ኣብ ስድራቤታ ደገፍ ክትረከብ ኣይከኣለትን። ግን ኣብታ ኣደ ናይ ቤት-ትምህርቲ ሙከዛ ምትእምማን ነይርዋ። ኣብ ገዛ ዘጋጠማ ነገር ንእኣ ክትነግራ ከኣለት። እዚ እቲ ንሳ ካብቲ ግፍዒ ናጻ ክትወጽእ ዘድልዩ ደገፍ ሃባ።

ቆልዑ ብኣከባቢታቶም ብዕቱብነት ኣብ ዝውሰድሉ እዋን፥ ንስምዒታቶም ምእማን ይምሃሩ። ከም ውጽኢቲ፥ ብዛዕባእቲ ናይ ግፍዒ ተመኩሮ ምስ እሙን ሰብ ንምዝራብ ትብባዕት ኣለዎም።

እቲ ሕጋዊ መርገጺ፥

ምስ ትሕቲ 14 ዓመት ዝዕድሚኦም ቆልዑ ወሲባዊ ተጋባርት ምፍጻም ኩሉ ግዜ ዘቕጽዕ እዩ።

§ 176 StGB ነዚ ዝስዕብ ንጹር ይገብር። ቆልዑ ምስ ፈጻሚ ጎነጽ፥ በደለኛ ወይ ካልእ ሰባት ኣብ ወሲባዊ ንጥፈት ክሳተፉ ከለዉ እውን ወሲባዊ ግፍዒ እዩ። ካልእ ኣገዳሲ ናቱ ካልእ ገጽ ዝኾነ ተግባር ንቐልዑ ጽዩፍ ስእልታትን ቪድዮታትን ምርኣይን ስለዚ ከኣ ከምዝጽለዉ ምግባርን እዩ።

ገበናዊ ሕጊ ዕድሚኦም ክሳብ 18 ዓመት ንዝኾኑ ሰባት ኣንጻር ወሲባዊ መጥቃዕቲ በቶም ምስኦም ፍቕራዊ ዝምድና ዝብሃል ዘለዎም ሰባት ከይወርዶም ይከላኸሉሎም እዩ። እዚኦም፥ ንኣብነት፥ ንወለዲ (ከምኡውን ሰብኣይ ኣደ)፥ መምሃራን፥ ኣሰልጠንቲ፥ ማሕበራዊ ሰራሕተኛታት ወይ ካልእ ኣብ ትካላት ትምህርታዊ ሓገዝ ዘለዉ ካልእ ሰራሕተኛታት እዮም። ይኹን እምበር፥ ኣብዚ ዕድመዚ፥ ኣብቶም ንኣሸቱ ሰባት ክንደይ ዝኣከል ጸቕጢ ወይ ምግዳድ ተገይሩ ኣሎ ብእኡ ምኽንያት ከኣ ጽግዕተኛነት ናይቶም ግዳያት ተመዝሚዙ ኣሎ ይምርምር።

መቐጻዕታትን ንበጽሕታትን (14-18 ዓመት ዝዕድሚኦም) ከምኡ ድማ መንእሰያት (18-21 ዓመት ዝዕድሚኦም) እውን ኣለዉ ንሳቶም ንሕማቕ ኩነታት ናይ ጓል/ወይ እንተመዝሚዞም ወይ ንወሲባዊ ተግባራት ገንዘብ እንተኸፈሎም።

ወሲባዊ ጎነጽ ብመንገዲ ፈትየኪ/ካ ዝብል

ወሲባዊ ጎነጽ ኩሉግዜ ቃንዛ ዝተሓወሰ “ጎነጻዊ” ኣይኮነን (ንኣብነት ማህረምቲ)። ኣብ ብዙሕ ኣጋጣሚታት፡ ወሲባዊ ጎነጽ ንገዛእ ርእሱ ኣብ ከም ለውሃት ዝቐርቡ ተግባራት ይገልጽ። እዚ ምስ ዕብለላን ምግዳድን ዝተኣሳሰር እዩ። እዚ ዓይነት ጎነጽ’ዚ ነተን ግዳያት ከቢድ፡ ዘይንጹርን ኩነታት እዩ፡ እቲ በዓል ቤት ወይ ኣቦ፡ እቲ ኣቦሓጎ ወይ ናይ ስድራቤት ዓርኪ ገለ ፈቃር ዝኾነ ነገር ክገብር ከምዝደለ ይዛረብ፡ ግን ኣካላውን ስምዒታውን ደረታት ይጥሕስን ሓይሉ የርእን። እተን ግዳያት ነዚ ኣቐንዛውን ዘፈንፍንን ኮይኑ ይረኽቡእ። ብመገድ ከም “ንሱኺ ሰሓቢት ኢኺ ወይ ቀስቃሲ ኣከዳድና እንተዘይትኸደኒ... ኣዴኺ ክንዳኺ ኣይትመጽእንዮ”... ወይ “ሰብነትኪ ከመይ ግብረመልሲ ይህብ ኣሎ ይርእዮ ኣለኹ፡ ትደልይዮ ኢኺ...” ዝሓመሰሉ መግለጺታት እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ነታ ግዳይ ተሳታፊት ኮይኑ ከምዝስምዓ ክገብራ ይደሊ። ንሱ ነታ ቆልዓ እቲ ወሲባዊ ጎነጽ ክኸሰት ዝነበሮ ብሰንካ ምጃኑ ይነግራ። ኣንስቲውን፡ ከም ቆልዑ፡ ብዛዕባ ሓላፍነት ናይቲ ተግባር እዚ ምኽኒት እዚ ይገጥመን።

ግዳያት ሓድሓደ ግዜ ወሲባዊ ባህታ ይስምዖን ዋላ ብመገዲ ወሲባዊ ጎነጽ ክሳብ ጥርዘ-ስምዒት። እዚ ብፍላይ ንእኡን ከም ሕማቕ እዩ ዝቐጻጸር። ሰብነት ንወሲባዊ ቅስቀሳ ጥራይ እዩ ግብረመልሲ ዝህብ። ግዳያት ብድሕሪኡ ሕፍረት ክስምዖን የብሉን!

ሳዕቤናት ናይ ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን

ውልቃዊ ሳዕቤናት

ነፍስ ወከፍ ሰብ ንጎነጽ ዝተፈልየ ግብረመልሲ ትህብ። ይኹን እምበር፡ ጸታዊ ውሱንነት ዘለዎ ተመኩሮ ናይ ጎነጽ ኩሉግዜን ንኸሎም ተሳተፍቱን ዓቢ ምግሃስ ንጽህንጻም ማለትእዩ። እዚ ናብ ነዊሕ-ዝቐጽል ስነ-ኣእምሮአዊ ቊሳሲ ከምርሕ ይኸእል። ብዙሓት ግዳያት ዝኾና ደቀንስትዮን ቆልዑን ንነዊሕ እዎን ብዛዕባ ወሲባዊ ጎነጽ ናይ ገበነኛነት ስምዒት ኣለወን ዓቢ ስቓያት ከኣ የሕልፉ። ከምድባን ክርድኣን ይፍትና ከምኡ ድማ ኣብ ልዕሊ ገዛእ ርእሱንን ህይወተንን ዘለወን ምቑጽጻር ደጊመን ክረኽባ ይደልዮ። ነቲ ፍጻመ ክትርድኦ ምፍታን መብዛሕትኡ ግዜ ናይ ገበነ ስምዒታት ይፈጥር። ንናይ ገዛእ ርእሱን ባህሪ ምስቶም ተግባራት ጎነጽ ብዝተኣሳሰር መንገዲ የተሓሕዝእ።

ኣብነት፡
“ኣብዚ ቦታ እንተዘይነበር ወይ እንተድኣ ብወለንታይ ምስኡ ደቂሰ፡ ኣብ መወዳእትኡ ንሱ ሰብኣየይ ምጃኑን ምሳይ ክድቀስ መሰል ከምዘለዎን ክቐበሎ ኣለኒ።”

እተን ግዳያት ደቀንስትዮ ኣብ ስምባደ ዓይነት እየን ዘለዎ ድሕሪ እቲ ክውንነት፡ ሓድሓደ ግዜ ኣብ ገዛእ ርእሰን ወይ ኣከባቢኡን ዘለወን ስምዒት ንምዓልታት የጥፍኡ። ንሳተን ኣብ ንቡር ኣከባቢኡን ጋሻ ኮይኑ ይሰምዐን ኩሉ ዝኣምናሉ ዝነበራ ነገር ከኣ ደጊም ዘየለ ኮይኑ ይሰምዐን። እዚ ኩነት'ዚ ከም ምጥፋእ መኣዝን ይሕሰብ።

እቲ ባህሪ ናይተን ግዳያት ድሕሪ እቲ ክውንነት ብብውልቁ ዝተፈላለየ እዩ፡ “ልሙድ” ዝብሃል ኣገባብ የለን። ተኸእሎ ግብረመልሲታት ዐወይ ሳዕቤናትን ዝሰዕቡ የጠቓልሉ።

- **ምሕባር፥** ገሊኡን ደቀንስትዮ ድሕሪ እቲ ገበን ናብ ፖሊስ ንምኻድ ይሓስባ።
- **ሰባት ክትረከብ ምድላይ፥** ካልኣ ደቀንስትዮ ንወሃብቲ-ክንክን ክዛረባ፡ ንክኢላዊ ሰብ ሞያ ወይ ንእሙናት ሰባት ክዛረባ ይደልዩ።
- **ርኽሎመኻ፥** ብዙሓት ግዳያት ንሰዓታት ይበኽዩ፡ ክዛረባ ኣይክእላን ከምኡ ድማ ተስፋ ቊርጸተን ብንጹር የርእያ።
- **ቊርጸታ፥** ካልኣት ነብሰን ዝተቐጻጸራን፡ ህዳኣት፡ መስተውዓልትን ሰላማውያንን ይመስላ። ጎነጽ ከምዘሕለፋን እቲ ፈጻማይ ጎነጽ ከኣ ግጉይ ምኻኑን ብንጹር ይርድኡን። ግን ገና እንታይ ጌጋ ገይረ እናበላ ገዛእ ርእሰን ይሓታ።
- **ምኽኒታት ምርካብ፥** ንገሊኡን፡ እቲ ዘጋጠመ ናይ ግድን ኣይኮነን ጎነጽ ዝመስለን። ነቲ ጎነጽ ብድብ ከውጹሉ፡ ይቐረ ይሓታን ከም “ንቡር” ገይረን ይግምግምኡን። እዘን ደቀንስትዮ እዚኡን መብዛሕትኡ ግዜ ንውልቃዊ ስምዒታትን ክኣምንኦ ኣይክእላን። ፍንፋኑ፡ ፍርሒ፡ ተስፋ ምቕራጽ፡ ጽልኢ፡ ሓዘን ለክምኡውን ሓይሊ-ኣልቦነት ምፍቃድ ኣይተማህራን።

- **ዝተረበሸ ርእሰ-ክብራ፥** እቲ ክብራ፡ እቲ ንቡር ኣጠቓቕማ ናይ ወሲባውነትን ናይ ገዛእ ርእሰኺ ሰብነት ስምዒትን ንነዊሕ ግዜ ክዝረግ ይኸእል።

- **ርእሰ-ሕሰረት፥** ብዙሓት ናብ ገዛእ ርእሰን ፍርሕን ፍንፋኑን ብምርኣይ ግብረመልሲ ይህባ ወይ ዘሳቕዩ ርእሰ-ወቐሳን ናይ ገበን ስምዒትን የማዕብላ።

- **ናይ ነድሪ ስምዒት፥** ንዙሓት ግዳያት ናይ ጎነጽ ኣብ እዋንቲ ተግባር ብዝነበረ ናይ ገዛእ ርእሰን ግብረመልሲታት ኣዘየን ይነድራ።

ቀረባኺ ዝኾኑ ሰባት መብዛሕትኡ ግዜ ነዘም ስምዒታት እዚኡም የጉልሖም። ኣዘማድ፡ መሓዙትን ትፈልጥዮም ሰባትን ናይ ምክላኻል ግብረመልሲ ክህቡ ይኸእሉ። መብዛሕትኡ ግዜ ንሳቶም ነቲ ዘጋጠመ ነገር ኣይኣምንዎን ወይ ኣይርድኡዎን ነታ ግዳይ ከኣ ይወቐሱ።

ኣብነት፡

ሓንቲ ኣርባዕተ ዓመት ዝዕድሚኦ ጻል ኣብ ሓደ ወሲባዊ ጎነጽ “ንቡር” ዝኾነሉ ፍሉይ ኣከባቢ ዓብያ። እታ ኣደ ነታ ቆልዓ ክትከላኸላላ ኣይከኣለትን ከምኡ ድማ ኣይተኸላኸለትላን። ሓገዝ ክትሓትት ኣይከኣለትን ምኽንያቱ ኣታ ጻል ሓገዝ ትደሊ ምንባራ ኣይፈለጠትን። ንሳ ናይ ገዛእ ሰብነታ ስምዒት፡ ናይ ገዛእ ርእሳ ተኣማንነት ከምኡ ኣጥፍኦት ንሰብነታ ከኣ ፈንፈነቶ።

ኣብ መወዳእታ፡ ደጊም ንገዛእ ርእሳ ክተለለያ ኣይከኣለትን። ኣብ ተመሳሳሊ ኣዋን ኣቓልቦ ከውሃባ ትደሊ ኣላ። ንሳ ነዚኡም ብመገዲ ጾታዊ ምርካብም ተማህረት ንደቂ ክፍሊ ትምህርታ ከኣ ኣብ ውሲባዊ ተግባራት ከሳተፋ ኣእማኛቶም። እዚ ባህሪ እዚ ትዕዘብብቲ ተገይርሉን ከም ወሲባዊ ባህሪ ከኣ ተመዲቡ። እዚ ናብ ክኢላ ናብ ምኻድ ምኽንያት ነበረ።

ሳዕቤናት ጥዕና

መብዛሕትኡ ግዜ ንሳዕቤናት ጎነጽ ምስ ጎነጽ ምትእስሳርም ዝክኣል ኣይኮነን። ገሊኦም ኣእምሮአዊ ወይ ናይ ጭንቀት ኣእምሮ መረረታት ድሒሮም ይኸሰቱ ንነዊሕ ግዜ ከኣ ይቐጽሉ።

ቆልዑ ኣብ ዝነበራሉ ጎነጽ ዘሕለፉ ደቀንስትዮ ሕጂ ከኣ ካብ ናይ ነዊሕ እዋን ሳዕቤናት ኣካላዊ ስቓይ ዘሕልፉ ዘለዋ፡ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ፈለማ ነቶም መረረታት ምስ ተኸእሎ ተመኩሮ ጎነጽ ኣየተኣሳስርኦን እየን።

ግዳዖት ከም ውጽኢት ናይ “ሓደጋታት” ጎነጻዊ ፈጻምቲ ቢደል ክኾና እውን ልሙድ እዩ።

እዞም ዝሰዕቡ ምልክታት ሳዕቤናት ናይ ተግባራት ጎነጽ ክኹኑ ይኸእሉ።

– **ኣካላዊ ጉድኣት፡** ዝተሰብሩ ኣዕጽምቲ፡ ማህሰይቲ ኣብ ውሽጣዊ ህዋሳት፡ ናይ ሓንጎል መገዳደቲ ከም ውጽኢት ናይ መጽፋዕቲታት ኣብ ርእሲ፡ ብሕማቕ መንገዲ ዝሓወዩ በሰላታት ኣብ መላእ ሰብነት፡ ቃጽሎታት፡ ቍስልታት፡ ናይ ገጽ ምብልሻው፡ ዝጎደለ ምርኣይ ዓይኒን ምስማዕ እዝንን፡ ናይ ኩባዲ መገዳደቲታት ካብ ምቕላዕን ምጉሳጥን፡ ወይ ግዱድ ምስዳድ ጥንሲ ዝሰዓቡ።

– **ረኽሰታት ኣብቶም ናይ ሕፍረት ክፋላት ሰብነት፡** ጸታዊ ዓመጽ መሃንቱሳውን ርሕማውን መገዳደቲታትን መድመይትን፡ ረኽሰታት ፍሕኛ፡ ወሲባዊ ሕማማት፡ ምምካንን ምኻድ ጥንስታትን የሰዕቡ።

– **ሕማማት ጭንቀት ኣእምሮ፡** ብልዚ ኸሰዐ፡ ምርጋእ ደም ኣብ ልቢ ወይ ሰራውር ደም፡ ቃንዛ ርእሲ፡ ቀጻሊ ቃንዛ ርእሲ፡ ናይ ዙረት ደም ሕማማትን ብዙሕ ካልእን።

– ኣእምሮአዊ ወይ ስነ-ኣእምሮአዊ ማህሰይቲ፡

ሻቕሎት፡ ናይ ድቃስ ምምዝባላት፡ ሰብ ዘይምእማን፡ ጭንቀት፡ ስምዒታት ሕፍረትን በደልን፡ ሆይ ድሕረ ሕማቕ ተመኩሮ ሕምም ጸቕጢ ኣእምሮ፡ ዝኸርታት፡ ስምዒታት፡ ስምዒታት ምንዋር ተነጽሎ፡ ናይ መንነትን ገለልትነትን ሕማማት፡ ትሑት ርእሲ-ኸብሪ፡ ተሰፋ ምቕራጽ፡ ዝሕር-ርእሲኻ ናይ ምገዳሕ ባህሪ፡ ቀጻሊ ቃንዛ ኣብ እዋን ጸታዊ ርክብ፡ ከቢድ ወሲባዊ ባህሪ፡ ናይ ኣመጋግባ ሕማማት፡ ወልፍታት፡ ኣብ ሓሽሻትን መድሃኒታትን ምርኩስ ምዃን፡ ርእሲ-ቕትለት ወይ ፈተነታት ርእሲ-ቕትለት።

ሓድሓደ ግዜ ኣሕለፍቲ ስቓይ ስነ-ኣእምሮአዊ ሳዕቤናት መቶም ናይ ጎነጽ ተመኩሮታት ኣተኣሳሲረን ኣይርእዮን። ንመረረታተን ከም ውጻኢት ናይ ዝገጠመን ሕማቕ ኣተሓሓዝ ዘይኮነ፡ እንታይ ድኣ ከም ናይ ዝሕር ርእሲን “ስንፍና” ይርእይኦም። እዚ መብዛሕትኡ ግዜ ናብ ቀጻሊ ምጥፋእ ርእሲ-ኸብሪ የምርሕ።

ስድራቤታውን ማሕበራውን ሳዕቤናት

ከም ማሕበራዊ ፍጡራት መጠን፡ ሰባት ኣብ ናይ ገዛእ ርእሶም መርበባት፡ ንኣብነት እቲ ስድራቤት፡ እቲ ዓንኬል መሓዙት ወይ መሳርሕቲ ይምርኮሱ። ይኹን እምበር፡ ቀጥታዊ ተመኩሮታት ጎነጽ ብሓፈሻ ኣብ ጋሻ ዘይኮነ ሃዋሁው ይፍጸም - ፈጸምቲ ኣጋይሽ ዝኾንሉ ሳሕቲ እዩ - ስለዚ ናይ ገዛእ ርእሰን ማሕበራዊ ሃዋሁው ብቐጥታ ይጽሎ። ብዙሓት ዓይኖት ዝኾና ደቀንስትዮ ብዛዕባ እቲ ዘሕለፍኦ ናይ ጎነጽ ተግባር ምዝራብ ከቢድ ኮይኑ ይረኽብኦ። ንሳተን ውርደት ከይመጸን ይፈርሓ (“ናብኡ ስለምንታይ ከይድኪ” ወይ “ብርግጽ ቦዓይንኺ ገይርኪ ዓዲምኩዮ ኢኺ።”)። በጠብኻልእ ወገን፡ ጎነጽ ኣብ ኣከባቢኡን ክኸሰት ምኽኣሉ ንብዙሓት ኣባላት ስድራቤትን መሓዙትን ናይ ዓይኖት ምቕባሉ ከቢድ እዩ።

ሳዕቤናዊ ስግኣተ-ሓደጋ ነተን ብዘቤታዊ ወይ ወሲባዊ ጎነጽ ዝተጸልፈ ሰባት፡

- ኣብ ውሽጢ እቲ ማሕበራዊ ኣከባቢ ተነጽሎ ከይገጥመን ዘለወን ፍርሒ።

ብዛዕባ ናይ ጎነጽ ተመኩሮኡን ምዛራብ ካብቲ መጻምደን ናብ ብፍልላይ፡ ጽምዖ፡ ምስቲ ስድራቤት ምፍልላይ ከምርሕ ይኸእል ወይ ፍርሒ ናይ (ሓድሽ) ፍቕራዊ ዝምድናታት ከምኡውን ተግባራት ጎነጽ።

- ሓይል ናይ ተነጽሎ ስምዒት። ዝተናውሐ ሕማቕ ኣተሓሕዞ ኣብ ዘጋጥመሉ ኩነት፡ ዝዓበዩ ገለልትነት ካብቲ ኣከባቢ ይጅምር። እምነት ኣብ ናይ ገዛእ ርእሳ ውሕስነት ይጠፍእ። እቶም ሳዕቤናት ዝወሰኹ ምንስሓብ እዮም ብፍላይ ከኣ ለውጥታት ኣብቲ ስርዓተ ክብሪ።

- **ገንዘባዊ ጽግዕተኛነታት** ካብዚ ንምውጻእ ዝኾነ መንገዲ ኣይፈጥሩን። እዚ ናብ ሓያል ስምዒት ተመጽኦ የምርሑ። ኣብ ርእሲ እቲ ፍርሒ ናይቲ ጎንጻዊ ባህሪ ናይቲ ፈጻሚይ፡ እቲ ስምዒት ኣመና ሕማቕ ብምዃኑ ሸለል ክትብሎ ኣይካልን።

- **ልኡምነት፦** እቲ ምጥፋእ ርእሲ-ተኣማንነትን ርእሲ-ኩብርን መብዛሕትኡ ግዜ ናብ ፍጹም ምልማድ እቲ ፈጻሚይ ጎንጽ የምርሑ። እዚ ብዛዕባ ህይወት ምቕጻል እዩ። እቲ ኣብ መንጎ እቲ ፈጻሚይን እታ ግዳይን ዘሎ ምትእስሳር ኣመና ሓያል ካብ ምዃኑ ዝተላኦሎ እታ ግዳይ ነገዛእ ርእሳ ብኣዲንቲ ናይቲ በደለኛ ትርእያ።

- **ናብቶም ቆልዑ ናይ ሓላፍነት ስምዒት ዘይምህላው፦** ዝበዝሕ ግዜ ግዳይ ብከቢድ ኣእምሮኣዊ ሕማማት ትሳቕ (ናይ ድሕረ ሕማቕ ተመክሮ ሕማም ጸቕጢ ኣእምሮ፡ ደረት ናይ ሰብኣዊ መንነት ሕማም፡ ገለታዊ ናይ መንነት ሕማም)፡ ከም ውጽኢቱ ከኣ፡ ንሳተን ንደቀን ሸለል ይብልኦም።

- **ናይ ለውጢ ፍርሒ፦** ቅዲ ኣነባብራን ናይ ስራሕ ኩነታትን ምፍልላይ ኣብ ዘጋጥመሉ እዋን ክቕየሩ ይኸእሉ። ንኣብነት ብመገዲ ምብራር ወይ ምቕያር ስራሕ፡ ጸገማት ኣብቲ ቦታ-ስራሕ ከምኡ ድማ ስራሕ-ኣልቦነት።

- **ድኽነት፦** ከም ውጽኢት ምፍልላይ፡ ደቀንስትዮ ድኽነታት ክኾና ይኸእላ ወይ ዝለዓለ ስግኣተ-ሓደጋ ናይ ድኽነት ኣለወን። እዚ ዝህ ካብ ኢድካ ምጥፋእን ገዛ-ኣልቦነትን የጠቓልል። ድሕሪ ጎንጽ ምሕላፎም ካብ ማሕበራዊ መርበብም ዝወጹ ደቀንስትዮን ቆልዑን ከቢ ናይ ድኽነት ስግኣተ-ሓደጋ ይሰከሙ።

ግዳያት ካብቲ ማሕበራዊ ተነጻሎ ጥራይ ኣይኮኑን ዝሰቑዩ። ብዙሓት ደቀንስትዮ ናብ ናይ ደቀንስትዮ መጽለለኢ ይሃድማ ብድሕሪኦን ከኣ ናይ ስድራቤት ሃዋሁውን ጥራይ ዘይኮኑ። ንብረተንውን ይገድፋ። መብዛሕትኡ ግዜ ናይ ምሕባር፡ ጽገና ወይ ዕንወታት መሰለን ይሓድጋ።

ናይዚ ምኽንያታት፦
- ፍርሒ ናይ ሓድስቲ ጎንጻዊ መጥቓዕትታት።
- ሕፍረት፡ ምኽንያቱ ኣብ መብዛሕትኡም ኣጋጣሚታት ገበነኛታት ኢና ኢለን ስለዝሓሰባን ንስድራቤተን ከሕፍራ ስለዘይደልያን።
- ነቲ ጉዳይ ናብ ሕጊ ምቕራቡ ከቢድ ምዃኑ ከምኡ ድማ ኩሉ ግዜ ዕዉት ዘይምንኻኑ ስለዝፈልጣ።
- ተመኩሮ ኣብ ኣባታዊ ቅርጽታት፡ ሰብኡት ነንስቶም ደቆምን ክቐጽዑ መሰል ኣለዎም ካብታ ሰብይቲ ከኣ ወሲባዊ ተግባራት ክጠልቡ ይኸእሉ።

ወለዶኣዊ ሳዕቤናት

ብቐልዑተን ጎንጽ ዘሕልፋ ሰባት ድሓር ባዕለን ፈጸምቲ ጎንጽ ይኾና ወይ ኣብ ናይ “ግዳይ ደረጃ” ይቐጽላ።

ኣብነት፦
ቆልዓ ኣብ ዝነበረትሉ፡ እታ ኣደ ናያታ ጓል ኣርባዕተ ዓመት ቆልዓ ካብ ኣቡኣ ወሲባዊ ጎንጽ በጺሑዋ ነይሩ። ንሳ ንገዛእ ርእሳን ንጓላ ከኣ ከም ኣደን ክትከላኸል ኣይከእለትን። ኣብ ክንድኡ፡ ንሳ ምስ ሰብኡት ብመገዲ ጸታዊ ርኽብ ምዝማድ ተማሃራ። ጓላ ኣብ ዓሰርተው ክልተ ዕድሚኣ ድሮ ተረኪባታ ኣላ። እታ ተሓጋጋዚት ስድራቤት እታ ኣደ ስለምንታይ ንጓላ ካብ መጥቓዕትታት ናይቶም መጻምዳ ዘይተኸላኸለትላ ሓቲታ። እታ ኣደ ከምዚ ኢላ መለሳ፡ “እዚ ንኣይ ንቡር እዩ - ብኸምኡ እየ ሓሊፈ።”

ሳዕቤናት ንቕጥታ

ቀጥታዊ ወይ ዘይቀጥታዊ ዘቤታዊ ጎነጽ ዘሕልፋ ቆልዑ ተመሳሳሊ ኣእምሮአዊ ሳዕቤናዊ ምጥፋእ ገዛእ ርእሰን ግዳያት ኣብ ዝኾናሉ፡ ከምኡውን ከቢድ ናይ ኣእምሮ በሰላ ይህልወን።

ሳዕቤናት እዞም ዝሰዕቡ እዮም፡

- **ምንቀጥታዊ ርእሰ-ኸብሪ፡** ርእሰ-ግንዛብ ኣዝዩ ይድረት።
- **ጻሂ፡** ድኻምን ሓይሊ-ኣልቦነትን ናይ ወላዲ ርእዮን ምስዞኡብያ ናይ ገዛእ ርእሰን ሓይሊ-ኣልቦነት ክውሰኽ ይኸእል።
- **ግጉይ ግምገማ፡** ይኹን እምበር፡ ናይ ወላዲት ድኻምን ሓይሊ-ኣልቦነትን ርእዮን ምዕባይ ቆልዑ ናይቲ ፈጻማይ ጎነጽ ከምዝሕዛውን ክገብር ይኸእል ምኽንያቱ ኣብኡ ውሕስነት ስለዝሰምዐን።
- **ልኮ አርአያ፡** ዘቤታዊ ጎነጽ ዘሕለፋ ቆልዑ ሙብዛሕትኡ ግዜ ባኣለን ፈጻምቲ ጎነጽ ወይ ግዳያት ይኾና።
- **ኣካላዊ ጉድኣት፡** ኣብ ሙብዛሕትኡም ኣጋጣሚታት፡ ኣብ ርእሲ ከቢድ ስነ-ኣእምሮአዊ ማህሰይቲ፡ ከም ኣታ ኣደ ብተመሳሳሊ፡ ኣካላዊ ማህሰይትታት እውን ኣለወን። ሓድሓደ ግዜ ነታ ኣደ ክሕግዝኣ ይደልያ። ሽዑ፡ ንሳተን እውን ብቐጥታ ግዳያት ናይ ተግባራት ጎነጽ ክኾና እዮን።

- **ናይቲ ምስጢርነት ጸር፡** ሙብዛሕትኡ ግዜ፡ ቆልዑ ገና ብመገዲ ግዴታዊ ትምህርቲ ምስ ግዳማዊ ዓለም ዘለወን ምትእስሳር ክቕጽላ ኣለወን። ኣብ ተመኩሮታት ዘቤታዊ ጎነጽ፡ ንሳተን ሙብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ትሕቲ ጸቕጢ ይኾና። ንሳተን ሰቕ ብዘይምባለን ኣቡኣን ናብ ቤት ማእሰርቲ ከይኣቱ ይፈርሓ። እቲ ስድራቤት ብስጉምቲ ፖሊስ እንተተፈላልዩ ንሳተን ተወቀሰቲ ምኃንን ይንገሩ። ኣብ ገዛ ኮፍ ክብሉን ናብ ቤት-ትምህርቲ ኣይክኹዱን እዮን ዝብል ምፍርራሕ ኣሎ። ኣብ ብዙሕ ኣጋጣሚታት እዚ ሓደ ካብቶም ምኽንይታት ናይ ቆልዑ ብዛዕባ ኣብ ገዝኡም ዘሎ ተመክሮታት ዘይዛረብሉ እዩ። ብተወሳኺ፡ ኣብ ብዙሓት ኣብያተ-ትምህርቲ ዘለዉ መምሃራን ንዝጥርጠር ጎነጽ እኹል ኣተሓሕዞ ኣይገብርሉን።
- **ከቢድ በሰላ ኣእምሮ፡** ፍጹም ዕፈና ከምኡ ድማ ዕፈና ናይ ተመኩሮ ናብ ማሕበራዊ ገለልትነት፡ ከምኡውን ናብ ርእሰ-ቕትለት ከምርሕ ይኸእል።
- **ናይ ለውጥታት ቀስቀሰቲ፡** ብዙሓት ቆልዑ ነቶም ስድራቤታት ይሓድግዎምን ናይ ሓድሽ ምጅማር ስግኣተ-ሓደጋ ይመርጹን።

ኣገዳሲ፡ ናብ ትኣምንኦም ሰባት ኪዳ። ምስኦምን ከምኡ ድማ ምስ ናይ ምኽሪ ኣገልግሎታት ብዛዕባ ሓገዝን ሓለዋን ዘቤታዊ ጎነጽ ዘሕልፋ ቆልዑን ተዘራረቢ።

4. ካብ ጎነጽ ናይ ምውጻእ መንገድታት

ሕጋዊ ሓለዋ ንግዳዎት ጎነጽ ኣብ ጀርመን

ቆልዑ፡ ደቀንስትዮን ደቅተባዕትዮን ኣብ ጀርመን ማዕረ እዮም። ስለዚ ነፍስ ወከፍ ሰብ ማዕረ መሰል ናይ ኣማራጺታት ሓለዋ ኣለዎ። ግዳዎት ጎነጽ ኣብ ጀርን ዝተፈላለዩ ኣማራጺታት ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎም። ነፍስ ወከፍ ሰብ መሰል ናይ ህይወት ብዘይ ጎነጽ ኣለዎ።

ጎነጽ ቦቲ መጻምዲ ብዙሕ መዳዳዎት ክህልዎ ይኸእል፡ ጸርፍታት፡ ቀይድታት ኣብ ውልቃዊ ናጽነት፡ ቍጽጽር፡ ግህሰት፡ ምፍርራሓት፡ ምህራም፡ ግዳድ ጸታዊ ርክብ፡ ምስቓይ ወይ መጥቃዕቲ።

ሓገዝ ኣብ እዋን ህጹጽ ኩነት

እቲ መጻምዲ ኣዝዩ ጎነጻዊ እንተኾይኑ፡ ፖሊስ ናብ ቍጽጽ 110 ምብድቀል ክርከቡ ይኸእሉ ወይ ብመገዲ መደበር ፖሊስ። እቶም ፖሊስ ነታ ሰብ ንምክልኻል ብኡ ንብኡ ክመጹ ኣለዎም። ፖሊስ ነቲ ቦዳላይ ካብቲ ናይ ሓባር መንበሪ ክሳብ 14 መዓልቲ ክውጽእዎ ይኸእሉ። ከምኡውን ሕጊ ንምኸባር ፖሊስ ነቲ ቦዳላይ ንግዚኡ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ክእትውዎ ትኸእሉ። ኣብ ገበናዊ ቦደል፡ ፖሊስ ጽሑፍ ጸብጻብ ክወስዱ ኣለዎም።

ግዳዎት ደቀንስትዮ ናብ ናይ ደቀንስትዮ መጽለሊ ክኣትዎን ንግዚኡ ኣብኡ ምስ ደቀን ክጸንኡን ወን ይኸእሉ። መገዲ እትታት ብይክተር ክምርመሩን ክስነዱን ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ።

ኣገዳሲ፡ ኩሉ ሰብ ኣብ ቅድሚ ሕጊ ማዕረ እዩ። ደቀንስትዮን ቆልዑን ልክዕ ከም ሰብኡት ማዕረ መሰላት ኣለዎም ናይ ገዛእ ርእሶም ዕድል ከእ ክውስኑ ይኸእሉ። ሕጋታትን ሃይማኖትን ዝተፈላለዩ እዮም።

ናይ ምኽሪ ኣገልግሎታት

ብጎነጽ ዝተጸልዎ ደቀንስትዮ ሓገዝ፡ ደገፍን ምኽርን ብዛዕባ ቀጻሊ ናይ ሓለዋ ኣማራጺታት ንናይ ምኽሪ ማእከላት፡ ናይ ደቀንስትዮ መጽለሊታት፡ ናይ ግዳዎት ኣብያተ-ጽሕፈት ሓገዝ ወይ ናይ ህጹጽ እዋን ጻውዒታት ተሌፎን ይረኽባ (ኣብ ናይ ርክብ ኣድራሻታት ርክብ)። ክኢላዊ ማእከላት ምኽሪ ሓበሬታ ብዛዕባ ከመይ ገይርካ ትቕጽል የቕርባ፡ ዋላውን ብዘይ ገበናዊ ጥርጉን። ገበናዊ ጥርጉን ድሒሩውን ክቕርብ ይኸእል። ብመሰረት ጠለብ፡ ስም ዘይጠቅስ ምኽሪ ኣሎ።

ብጎነጽ ዝተጸልዎ ደቀንስትዮ ንመሓዘት፡ ኣዝማድ ወይ ጎረባብቲውን ክሓታ ይኸእሉ።

ኣብ ዝኾነ ኩነት፡ ገበናዊ ጥርጉን ንምቕራብ ምድላው እንተተገይሩ፡ ምስ ጠበቓ ምምኸኻር ክግበር ኣለዎ።

ኣገዳሲ፡ እቶም ሰራሕተኛታት ናይተን ማእከላት ክኢላዊ ምኽሪ፡ ደቀንስትዮን ደቅተባዕትዮን ጠበቓታት ብመትከል ብናይ ምስጢራውነት **ግዴታ ዝቐየዱ እዮም**። ይኹን እምበር፡ እንተድኣ ስግኣተ-ሓደጋ ቆልዓ ኣብ ሓደጋ ምውዳቕ ኣሎ ኾይኑ ነቲ ቤት-ጽሕፈት ናብዮት መንእሰያት ክረኽብዎ ክግደዱ ይኸእሉ እዮም።

ናይ ሓለዋ ትእዛዛት ኣብ ትሕቲ እቲ ሕጊ ሓለዋ ጎነጽ

“ዘትቕዐ ዘበለ ይኸይድ” - እቲ ሕጊ ንነፍሰ ወክፍ ብጎነጽ ዝተጻፈወ ሰብ ካብ ጎነጽ፡ መጥቃዕትን ተደጋጋሚ ፍጻመን ይከላኸሎሉ።

ዝኾነ ግዳይ ጎነጽ፡ ምፍርራሓት ወይ ተደጋጋሚ ፍጻመ ኮይኑ ዝጸንሐ ሰብ ናይ ሲቪላዊ ቤት-ፍርዲ ናይ ሓለዋ ትእዛዝ ንምርካብ ፋይል ከእቱ ይኸእል ገበናዊ ጉዳይ ብዘየገድሱ፡ ዝተጻፈወ ሰባት ብዘይ ክፍሊት ብማእከል ምኽሪ ጎነጽ ደገፍ ክረኽቡ ይኸእሉ። እቶም ኣብቲ ትሕቲ ሕጊ ሓለዋ ጎነጽ ዘሎ ሕጋዊ ስጉምትታት (GSG) ገንዘብ የኸፍሉ እዮም። እተን ዘድልዮን ሰባት፡ ማለት ኣታዊ ወይ ንብረት ዘይብሉን፡ ናይ ሕጊ ሓገዝ ክረኽባ ይኸእሉ።

ዝኾነት ሰብ ናይ ሓለዋ ትእዛዝ ንምርካብ ኣብቲ ናይ ስድራቤት ቤት ፍርዲ (ከባብያዊ ኣብያተ-ፍርዲ) ኣብቲ ቦታ መንበሪ ክተመልከት ትኸእል፡ ኣብቲ ጎነጽ ዝተፈጸመሉ ቦታ ወይ ናብኡ ኣብ ዝኸረበ ቦታ። ከም ናይ ሓለዋ ስጉምትታት፡ እቲ ቤት-ፍርዲ፡ ንኣብነት፡ ነቲ በዳላት ናብቲ ኣፓርታማ፡

- ምቕራብ ክእግዶ ይኸእል፡
- ከምኡ ድማ ኣብ ጎነጽ ዘለዎ ደቀንስትዮ ብስሩዕ ኣብ ዝብጸሕ ቦታታት፡
- ከይቀርብን ምስኣን ርክብ ከይገብርን
- ወይ ነታ ግዳይ ከይረኽባ ክእግዶ ይኸእል።

ዝኾነት ምስቲ ፈጻማይ ጎነጽ ኣብ ኣፓርታማ እትነብር ሰብ እቲ መንበሪ ቤት ናብኣ ክርከብ ክተመልከት ትኸእል።

እቶም ናይ ሓለዋ ስጉምትታት በቲ ቤት-ፍርዲ ንውሱን ንውሓት ግዜ ዝቐሙ ኮይኖም ንፖሊስ ከኣ ዝሕበሩ እዮም። እንተድኣ እቲ ፈጻማይ ጎነጽ ነቶም ናይ ሓለዋ ትእዛዛት ናይ ቤት-ፍርዲ ጥሒሱ፡ ንሱ ንገዛእ ርኡ ብክሲ ተሓታቲ ይገብር። ኣብ ከምዚ ኩነት፡ ፖሊስ ክጽውዑ እዮም።

HINZUZIEHUNG EINER RECHTSANWÄLTIN

ብጠበቓ ምውካል ኣድላዪ ኣይኮነን። ይኹን እምበር፡ ዝኾነት ጥርግን ክተቐርብ ትደሊ ሰብ ብርግጽ ናይ ሕጊ ሓገዝ ክትደሊ ኣለዎ፡ ምኽንያቱ ሽዑ ጥራይ እዩ ነቲ ሕጋዊ መስርሕ ምጽላው ዝክእል። ዝተተንከፋ ወገናት ሽዑ ከም ከሰሰቲ ኮይነን ይቐርባ። ምኩራይ ጠበቓታት መን ምኽኒኖም ኣብ ማእከል ምኽሪ ጎነጽ ወኡ ናይ ደገፍ መሳለጥያ ክትሕበራ ትኸእሉ።

እተን ምኽሪ ንምርካብ ገንዘብ ዝሓጸረን ሰባት ናይ ምኽሪ ሓገዝ ብመገዲ ናይ ፈለማ ምምኽኻር ናይ ምርካብ መሰል ኣለወን። እቲ መረጋገጺ ናይ ፍቓድ ንምርካብ ናይ ምኽሪ ሓገዝ ኣብቲ ከባብያዊ ቤት-ፍርዲ ኣብቲ መንበሪ ቦታ ይወጽእ። ኣብ እዋን ምምልካት፡ ግዳይት ብሓደ ቤት-ጽሕፈት ምኽሪ ጎነጽ ይሕገዙ።

ዝኾነት ግዳይ ገበናዊ በደል ሰብ ከምኡ ድማ ኣብ ገበናዊ መጋባእያ ከም ምስክር ክትሰማዕ ትደሊ ሰብ ብቐጅ ዝገብር ምስክር ወረቐት ናይ ፈለማ ምምኽኻር ንምርካብ-ውን ክተመልከት ትኸእል።

ብተወሳኺ፡ ብጎነጽ ዝተተንከፋ ደቀንስትዮ ከም ከሰሰቲ ክኾናን ንጠበቓ ከኣ ከም ደጋፊ ከሳሲ ከሳትፋን ይኸእሉ። እቶም ወጻኢታት ኣብ ትሕቲ ዝተወሰኑ ኩነታት ክሸፈኑ ይኸእሉ። እቲ ወጻኢ ናይቲ ውክልና ናይ ደጋፊ ከሳሲ ካብ ሓደ ናይ ፈለማ ሕጋዊ ኣማኻሪ ወይ ማእከል ምኽሪ ክርከብ ይኸእል።

ከም ምስክር ኣብ ትምርመርሉ እዋን እውን፡ ጠበቓ ከም ደጋፊ ምስክር ክጽዋዕ ይምከር። ኣብ ትሕቲ ውሱናት ኩነታት፡ እቶም ወጻኢታት ክሸፈኑ ይኸእሉ።

ተወሰኑት ናይ ደገፍ አማራጺታት

ደገፍ ካብ ማእከላት ምኽሪ፡ ጠበቓታት ወይ ናይ ደቀንስትዮ መጽለሊ ጥራይ አይኮነን ዝርከብ። ንመርመራ፡ መካፍልቲ ምስጢር ከመጽእ ይኸእል፡ ግን እዚ አቐዲሙ ከጥለብ አለዎ። ዝተተንከፋ ደቀንስትዮ ካብ ክትትል ማሕበራዊ አእምሮአዊ መስርሕ እውን ክረብሓ ይኸእላ። እቶም አሳለጥቲ ማሕበራዊ አእምሮአዊ መስርሕ ብፍሉይ ዝሰልጠኑ እዮም ንግዳያትን ኣዝማደንን ከአ ኣብ ቅድሚያ፡ ኣብ እዋንን ብድሕርን እቲ ገበናዊ ሕጋዊ መስርሕ ይድግፉ። እቲ ናይ መዓልታዊ ህይወት ማህበራዊ አእምሮአዊ ደገፍ ካብ ካልእ ማእከላት ክኢላዊ ምኽሪ ብዝኾኑ ክኢላታት ይቐርቡ። ምእንቲ ንጽር ምፍልላይ ናይ መስርሓትን መዓልታዊ ደገፍን ውሑስ ክኸውን ከምኡ ድማ እቶም ተሳተፍቲ መስርሕ ቦተን ኣብያተ-ፍርዲ ከምዝተጸልዉ ክሕሰቡ ከይክእሉ።

ክትትል ማሕበራዊ አእምሮአዊ መስርሕ ካብ ጥሪ 2017 ኣትሒዙ ኣብ ሕጋዊ መስርሓት ኣብ ጥቕሚ ክውዕል ጸኒሑ ኣሎ።

ድሕሪ ገበናዊ ጥርግን እንታይ የጋጥም!

ንገበናዊ ጥርግን ኣብ ዘቤታዊ ወይ ወሲባዊ ጎነጽ፡ እቲ መግለጺ ናይተን ግዳያት እቲ ቀንዲ ኣገዳሲ እዩ፡ ምኽንያቱ ካልእ መርትዖ ሙብዛሕትኡ ግዜ የለን ወይ ናይ መመላእታ ተራ ጥራይ እዩ ዝጻወት። ኣብ ሳሕቲ ኣጋጣሚታት ቀጥታዊ መሰኻኸር ኣለዉ።

ዝኾነት ገበናዊ ጥርግን ክተቐርብ ትደሊ ሰብ ዝርዝራዊ ምስክርነት ናይ ሓቕታት ክትህብ ትጽቢት ይግበረላ (ንኣብነት ነቶም ፖሊስ ከምኡ ድማ ኣብ ቤት-ፍርዲ)። እዚ እኣቢ ጸር ክኸውን ይኸእል። ነዚ ንምድላው፡ ናብተን ማእከላት ምኽሪ ምብጻሕ ኣገዳሲ እዩ። ብጎነጽ ዝተተንከፋ ደቀንስትዮ ኣሳላጢ አእምሮአዊ ማሕበራዊ መስርሕ ክረኽብ ይኸእላ ከም ደገፍ ኣብ መላእ እቲ ሕጋዊ መስርሕ።

ገሊጻን ግዳያት ዝኾኑ መግለጺ ንምሃብ ፍቓደኛታት ኣይኮናን፡ ኮነ ኢሉን ይኸሕዳ ወይ ነቲ ጎነጽ ኣነኣኢሱን የቐርብኦ። እተን ግዳያት ከምኡ ዝገብሩ ተወሳኺ ጎነጽ ከይበጽሑን ስለዝፈርሓ ወይ ካብቲ ምስቲ ፈጻማይ ጎነጽ ዘለውን ፍቕራዊ ዝምድና ዝወጸሉ መንገዲ ስለዘይርኣዩን ክኸውን ይኸእል። እንተድኣ ሓንቲ ሰብ ጥርግን ክተቐርብ ዘይትደሊ ኾይና፡ ምኽንያታት ክህልዉ እዮም። ሓገዝን ምኽርን ብዛዕባ እዚ እምን ካልእ ሕቶታትን ካብተን ማእከላት ክኢላዊ ምኽሪ ክረከብ ይኸእል። ዋላውን ብዘይ ኣድላይነት ምቕራብ ጥርግን።

ሓለዋ ግዳያት

ኣብ ትሕብራሉ እዋን፡ እቶም ፖሊስ መብዛሕትኡ ግዜ ሓደገኛ ሜላ ኣገባብ ነቲ ፈጻሚ ጎነጽ ኣብ ግምት የእትዉ። እቲ ክሱስ ምስታ ግዳይ ዝኾነ ርክብ ከወግድ ቦቶም ፖሊስ ይንገር። እዚ ኣብ ልዕሊ ብዙሓት ፈጻሚቲ ጎነጽ ጸቕጢ ይፈጥር፡ ስለዚ ብእኡ ይቐየዱ። እተን ግዳያት ናብ ፖሊስ ክሕብሩ ኣገዳሲ እዩ፡ ገና ናይ ርክብ ወይ ጣልዋ ምእታው ፈተነታት ይግበር እንተልዩ (ዋላ ብሳልሳይ ኣካላት፡ ከም ኣዝማድ ወይ ኣዕፍኽ ናይቲ ፈጻሚ ዝእመሰሉ)። ሽዑ ጥራይ እዮም ፖሊስ ስጉምቲ ክወስዱ ዝኽእሉ!

! ኣገዳሲ፡ ገበናዊ ጥርግን ክስሓብ ኣይክእልንዮ።

ንፖሊስ ርኽብዮም

ደቀንስትዮ መኮንናት ፖሊስ ብፍላይ ምስ ግዳያት ጎነጽ ንምስራሕ ኣብ ብዙሕ ናይ ፖሊስ ክፍልታት ዝሰልጠና እዮን። እቲ ጠበቓ ወይ ካልእ መኻፍልቲ ምስጢር ናብቲ መጋባእያ ምሳኺ ከመጽእ ይኽእል። ናይ ቋንቋ ጸገማት ኣለዉ እንተኾይኖም፡ እቶም ፖሊስ ምስ በዓል ዋያ ኣስተርጓሚ ንምምኽኻር ክሕተቱ ኣለዎም።

ምስ ከም ፖሊስ ዝኣመሰሉ ወኪላት ምትግባር ሕጊ ርክብ ምግባር ማለት ንሳቶም ስጉምቲ ክወስዱ ኣለዎም ማለትዮ።

እታ ግዳይ ዝኾነት ጓለንስተየቲ እንተድኣ ኣብቲ ሕጋዊ መስርሕ ንምምስካር ወሲና፡ እዚ ዝክኣል መርትዖ ንምቕራን ናይ ምእባይ መሰል ምስዝሆሉ ጥራይ እዩ ምኽንያቱ እታ ጓለንስተየቲ ንገዛእ ርእሳ ወይ ንተፍቅሮ ሰብ ብገበን ክተኸሰስ ስለዝኾነት።

እቲ ዝቐጽል መሰርሕ

ናብ ክሰን ናይ ቤት-ፍርዲ መጋባእያን እንተመጺኻ እውን፡ እዚ እንደገና ነተን ግዳያት ፍሉይ ጾር ክኸውን ይኸእል። ብሓገዝ ማእከል ምኽሪ፡ ወይ ሓባሪ ናይ አእምሮአዊ ማሕበራዊ መሰርሕ ወይ ጠበቓ ጽቡቕ ምድላው ምግባር ብዙሕ ፍርሕታት ክኣሊ ይኸእል።

እቲ ጥርግን ናይ ምቕራብ መሰርሕ ቀሊል ኣይኮነን። ስለዚ ኣቐዲምኪ ጽቡቕ ሓበሬታ ብዛዕባ እቲ መሰርሕን መሰላትኪ ኣብቲ መሰርሕን ከምኡውን ተኸእሎ ምውሳድ ናይ ሓለዋ ግዳይ ስጉምታታትን ናይ ደገፍ መሰርሕን ምእካብ ኣዝዩ ሓገዚ እዩ።

ሕክምናዊ፡ ናይ ጡረታን ናብዮትን ኣገልግሎታት

እንተድኣ ሓደ ሰብ ንሱ ወይ ንሳ ከም ውጽኢት ኮነ ኢልካ ዝተገብረ ዘይሕጋዊ መጥቃዕቲ መጉዳእቲ ከምዘበጽሓ ክተረጋግጽ ትኸእል ኮይና፡ ንሱ/ሳ ገንዘባዊ ሓገዝ ናይ ምርካብ መሰል ብምኸንያት እቶም ጥዕናውን ቊጠባውን ሳዕቤናት። እተን ገና ኣብ ጀርመን ንሰልስተ ዓመታት ብሕጋዊ መንገዲ ዘየተቐመጣ ሰባት መሰል ናይ ምርካብ ካብ ኣታዊ ናጻ ዝኾኑ ጥቕምታት ጥራይ እዩ ዘለወን።

እዞም ዝሰዕቡ ጥቕምታት ብመገዲ እቲሕጊ ካሕሳ ግዳያት (OEG) ክምወሉ ይኸእሉ።

- ፍወሳውን ሕክምናውን ከንክናት (ከምኡውን ፍወሳ ሕማም ኣእምሮ)
- ናይ ጡረታ ጥቕምታት (ኣብቶም ክብደት ናይቶም ሳዕቤናት ናይቲ ጉድኣት ብምምርኳስን፡ ኣብ ዝህልወሉ ከኣ፡ ኣብ ኣታዊ ብምምርኳስን)
- ኣገልግሎታት ከንክን፡ ኣድላዩ እንተኾይኑ ብፍሉይ ሓገዝ ኣብ ውልቃዊ ጉዳያት (ንኣብነት፡ ኣብ ናይ ስራሕ ፋይል ምስታፍ፡ ምክንኻን፡ ነቲ ስድራ ንምቕጻል ከምኡ ድማ ኣብ ርእሲ እቲ መነባብሮ)
- ናይ ዳግመ ጥየሳ ስጉምታታት (ንኣብነት ፍወሳ ሕማም ኣእምሮ)

ብሓባር ዘይጎገጸውያን

እተን ማእከላት ምኽሪ ድሮ ርእሰ-ምክልኻል የተባበሩ ኣለዎ ጎጎገጽ ዘይብሉ ህይወት ንደቀንስትዮ። እቶም ዝርርባት ኣብ ማዕረ ሃዋሁው ይካዩዱ ንርእሰ-ውሳኔ ምሕያልን ርእሰ-ክብሪ ምውሳኽን ዝዓለሙ ከኣ እዮም። ኣብ መጻኢ ብዛዕባ ክገጥሙን ዝኸእል ዕድላትን ብድሆታትን ይምሃራ።

ግን ከመይ ገይረን ንጡፋት ይኸኛን ገዛእ ርእሰን ይከላኸላን እውን ይምሃራ ከምኡ ድማ ብጎጎጽ ዝተተንከፈት ጓለንስተይቲ ካብ ጎጎጽ ናይ ምውጻእ ዓቕሚ ከምዘለዎን። እዚ፡ ኣብ ርእሲ ምሕያል ደቀንስትዮ (ብፍላይ መሰላተንን ገዛእ ርእሰን ናይ ምግንዛብ ዕድላትን)፡ ኣብ ከበድቲ ኩነታት ናብ ጎጎጽ ከይተጸግዑ እንታይ ክገብሩ ከምዘለዎም ንዝፈልጡ ደቅተባዕትዮ እውን።

አገዳሲ፡ ጎጎጽ ኣሕሊፍኪ ማለት ምሉእ ህይወትኪ ክትሰውኢ ኣለኪ ማለት ኣይኮነን - ካብ ጎጎጽ ትወጽሎም መንገድታት ኣለዉ።

ማህደረቻላት

ልሎምነት	ዘይልወጥ፡ ዘይንጠፍ ምዃን፡ ፍቓድ ዘይምህላው
ሓይሊ-አልቦነት	አእምሮአዊ ሓይሊ ወይ ኣብ ሓይ ኩነታት ሓገዝ ኣልቦ ምዃን
ሓይልኻ ምርአይ	ንሓይ ሰብ ምቅዳጻር /ምዕብላል /ምምዘማዘ
ሓገዝ መሰኻኸር	ሕጋዊ ሓገዝ/ደገፍ ንመሰኻኸር
ሕማም ገለታዊ መንነት	ዓማኞ ናይ ሰብአዊ መንነት ሕማማት ብሰንኪ ሕማቕ ተመኩሮታት። ኣብዚ ክልተ ከምኡ ድማ ብዙሓት ዝተፈለለዩ ሰብአዊ መንነታት ኣብ ሓይ ሰብ ኣለዉ።
ሕማቕ ተመኩሮ	ሓይ ሰብ ክጸር ዘይክእል ተመክሮ ብኡ ምኽንያት ክኣ ኣብ ዝተናውሐ ግዜ ናይ ኣእምሮ ሕማም ክገብር ከሎ።
ሕገ ምክልኻል ጎጽ (GSG)	ንስጉምታት ናይ ሲቪላዊ ምክልኻል ንግዳያት ጎጽ ዝቆጻጸር ሕገ
ሕገ ካሕሳ ግዳይ (OEG)	ንካሕሳን ጥቕምታትን ናይ ግዳያት ጎጽን ግዳይ ነበራትን ዝቆጻጸር ሕገ
ሕጋዊ	ናይ ሓይ ውሱን ጉዳይ ሕግታት
ሕጋዊ ደረጃ	ናይ ሓይ ውሱን ኣርእስቲ ሕግታት
ሕግታት መንበሪ	ንስደተኛታት/ደለይቲ ዕቕዓን ኣብቲ ዝተመደበ ቦታ ጥራይ ክጸንሑ ዝነግር ዘዋሪ ሓበሬታ ኣብ ጀርመን።
ምስጓግ/ምብራር	ግዳይ ምውጻእ ናይ ተቕማጦ ህዝቢ ወይ ክፋላት ናይቲ ህዝቢ ናብ ካልእ ሃገር ወይ ክፍለሃገር
ምስጢር መኻፍልቲ	ምሉእ ንምሉእ ክትኣምኖ ትኸእል ሰብ
ምስጢራውነት	እቲ ሕጋዊ ግዴታ ናይ ዝተፈለለዩ ሞያዊ ጉጅለታት ሓበሬታ ናብ ሳልሳይ ኣካል ክኖሎላልፍ።
ማዕርነት/ማዕረ	ምርግጻር ማዕረ መሰላትን ሓለፋታትን። ሕጋዊ ማዕረ።
ምሕባር/ጥርዓን	ገበን ንፖሊስ ወይ ኣኸባር ሕገ ምሕባር። ገበናዊ ጥርዓን ብዝኾነ ሰብ ክቐርብ ይኸእል።
ምውራድ	ኮነ ኢልካ ዝግበር ጸርፊ ወይ ምቅዳጻብ ብኸእል ሰብ።
ምዝመዛ	ዘይፍትሓዊ ዝምድናታት ኣብ መንጎ ውልቀሰባት ወይ ጉጅለታት። እዚ ግፍዓዊ ምዝመዛ ናይ ሕማቕ ኩነታት ወይ ድኻም ናይ ግዳይ ማለት ምዃኑ ገይርካ ትርድኡ።
ምጽናት ዓሴት	ተደጋጋሚ ጎጂ ምእላይ ውሱናት (ሃይማኖታዊ) ህዝብታት ካብ ሓይ ከባቢ/ሃገር
ምግሃስ ደረት	ሓይ ሰብ ናይ ዝላ ርእሱ ድሌታት ንምዕጋብ ኢሎን ናይቲ ካልእ ሰብ ፍቓድ ወይ ኣካላዊ፡ ስነ-ኣእምሮአዊ፡ ግንዛብአዊ ወይ ናይ ቋንቋ ትሑትነት ኣብ ግምት ክየእተወን ዝፍጽሞ ተግባር።
ምግዳድ	ንሓይ ሰብ ገለ ነገር ንኸገብር ምግዳድ
ርእሰ-ምክልኻል	ዝላ ርእሰኻ ካብ ሓይጋ ምክልኻል

ሰደተኛታትን ደለይቲ ዕቅዳን	ደለይቲ ዕቅዳን ኣብ ፈደራላዊት ረፓብሊክ ጀርመን ሓለዋ ኩባ ፖለቲካዊ ግፍዒ፡ ምጥራዝ ወይ ካልእ ናብ ግፍዒ ወይ ከቢድ ጉድኣት ዝበጽሖ መበቆል ሃገር ምምላስ ዝደልዩ ዘለዉ ሰባት እዮም።
ሰግኣተ-ሓደጋ	ሕክምናዊ ጸገም ናይ ምርኩብ ተኽለኡ ዝውስኹ ኩነታት፡ ንኣብነት ፤ ኣእምሮአዊ ሕማም ብሰንኪ ተመኩሮታት ናይ ጎነጽ
ሳዕቤናት/ማህሰይትታት	ኣብ ኩነታት ዝተሞርኮሱ ሳዕቤናት ወይ ማህሰይትታት፡ ንኣብነት፡ ከም ውጽኢት ናይ ጎነጽ ተመኩሮ ዝመጹ ጸገማት ጥዕና ኣእምሮ።
ቆልዓ ኣብ ሓደጋ ምውዳቕ	ሓደ ቆልዓ ድሓን ኣብ ዘይህልወሉን ናቱ ድሕነት ከእ ኣብ ሰግኣተ-ሓደጋ ክህሉ ከሎን። ንኣብነት፡ ሓደ ቆልዓ ናብ ዘቢታዊ ጎነጽ ኪቃላዕ ከሎ።
በደላት	ኣንጻር ህሉው ሕገ ዝፍጸሙ ተግባራት
ብሰነ-ኣእምሮ	ንነፍሲ ዝምልከቱ
ትምህርታዊ ትካላት	ብምኽንያት ናይ ሃገር ወይ ከባብያዊ ሕግታት ትምህርታዊ ተልእኾ ዘለወን ትካላት። እዚ እም ንኣብያተ-ትምህርትን ኣጻጺ ህጻናትን የጠቓልሉ፡ ግን ከም ኣብያተ-ንባብ፡ ኣብያተ-መዘከር ወይ ናይ ዝንባላ ጉጅለታት እውን የጠቓልል።
ተነጽሎ	በይንኻ ምኽን/ምግላል ናይ ሰብ
ናይ ሓሶት ማእሰርቲ	ምእሳር (ምዕጻው፡ ምጭዋይ፡ ወዘተ) ኣንጻር ናይታ ሰብ ፍቓድ
ናይ ዝምድና መጠን	መጠን ከንክን ንደገፍ ካልእ ሰብ (ንኣብነት፡ ቆልዑ ብተምሃሮ ደገፍ ይውሃቦም)
ናይ ደቀንስትዮ መጽለሊታት/ ናይ ደቀንስትዮ መሳለጥያታት	ንደቀንስትዮ ብፍሉይ ሓለዋን ደገፍን ዝህቡ መሳለጥያታትን መዕረፊ ኣባይትን።
ናይ ሕጊ ሓገዝ	ሕጋዊ መስርሕ ንምክያድ እኹል ኣታዊ/ንብረት ኣብ ዘይህልወሉ ኩነት ዝውሃብ ገንዘባዊ ሓገዝ
ናይ ድሕረ ሕማቕ ተመኩሮ ሕማም ጸቕጢ ኣእምሮ	ድሕረ ከበድቲ ወይ ህይወት ዝፈታተኑ ተመኩሮታት (በሰላ ኣእምሮ) ዝመጽእ ሕማም ኣእምሮ
ናይ ምኽሪ ሓገዝ	ናይ መንግስቲ ማሕበራዊ ጥቕሚ ነቶም ትሑት ኣታዊ ዘለዎም ወይ ኣታዊ ዘይብሎም ሰባት ናይ ሕጊ ሓገዝን ውክልና ክደልዩ ንከኽእል ዝተነድፈ። ኦቲ ናይ ምኽሪ ሓገዝ ካብ ፍርዳዊ መስርሕ ወጻኢ መሰላት ንምርኩብ ዝግለጹ ሓገዝ እዩ።
ናይ ኣእምሮ ጎነጽ	እቶም ዝተተንክፉ ሰባት ብቐጥታዊ ስነ-ኣእምሮአዊ ምፍርራሓት፡ ጸርፍታት ወይ ዝድህል/ ዝቆጸር ባህሪ ናይ ስምዒት መጽዳኢቲ ከምዝበጽሑም ዝገብር ዓይነት ጎነጽ።
ናይ ከንክን ዳግሙ-ጥየሳ	ኣካላዊ/ኣእምሮአዊ ሕማም ንዘለዎም ሰባት ናብ ሕብረተሰብ ምጽንባር
ናይ ግብረመልሲ ኣገባባት	ኣብ ዝተፈላለዩ ኩነታት ዝርእዩ ባህርያት
ተጻዋርነት	ኣብ ትሕቲ ሰብ ኢድካ ምሃብ
ንጽህና	ዘልቕነት (ውልቃዊ) ኩብርታት ምስቲ ኣከባቢ
ኣባታዊ ቅርጽታት	ሰብኣት ካብ ኣንስቲ ንላዕሊ ሓይልን መሰላትን ዘለዎ ሕብረተሰብ

ናይ ጽግዕተኛነት ዝምድና መጠን	ሓደ ሰብ ኣብ ካልእ ሰብ ጽግዕተኛ ዝኾነሉ ዝምድና መጠን (ንኣብነት፡ ገንዘባዊ ወይ ስምዒታዊ)
አእንጋዲት ሃገር	ስደተኛታት ወይ ስድተኛ ደቀንስትዮ ተእቲ ሃገር/እቶም ሰባት ኣብኡ ይቐመጡ።
አገልግሎታት ምኽሪ	ማእከላት ክኣሊዊ ምኽሪ ኣብ ዝተፈላለዩ ክኣሊዊ ዓውድታት ኣተኩረን ይሰርሓ ክምኡ ድማ ብተፈሰሱ ሓበሬታ፡ ምኽሪ፡ ደገፍ፡ እቲ ምልላይ ኣማራጺታት ንሕጋዊ ስጉምቲ ክምኡውን ኣብ ክላዊ ዓውድም ናይ ዘለዉ ሰባት ሓበሬታ ርክብ ይህባ።
ካብ ኣእምሮአዊ ጭንቀት ዝነቐለ/ሳይኮሳማዊ	ምሉእ ብምሉእ ወይ ብኸፊል ብሰንኪ ኣእምሮአዊ ጠንቅታት ዝመጹ ኣካላዊ ሕማማት።
ዘይሕጋዊ ምስግጋር ደቀንስትዮ	ንኣንቲ ጓለንስተይቲ ብናይ ሓሶት መብጽዓታት፡ ጥበራ ወይ ምትላል ምእታው ግን ንሳ ዝያዳ መተን ገንዘብ ንወክልቲ ወይ ኣገልግሎታት ክትከፍል ክላ ሓይሊ፡ ጸቕጢ ወይ ምፍርራሕት ኣንጻራ ኣብ ጥቕሚ ክውዕሉ ክለዉ ወይ ንሳ ኣብ ትሕቲ ምዝመዛ ክትሰርሕ ክላ።
አበር	ውልቀሰባት ወይ ጉጅለታት ኣሉታዊ ደረጃ ናይ ውሱን ጠባያት ዝውሃቡሉ መሰርሕ ብኡ ምኽንያት ክኣ ንሳቶም ናብ ሓደ ውሱን ምደባ ይምደቡ
ዕብላላ	ዝምድና ናይ ሓደ ሰብ ምስ ካልእ ኮይኑ እቲ ሓደ ኣብቲ ኻልእ ናይ ምምራሕ ወይ ልዕልና ተራ ክህልዎ ኸሎ።
ዝርርብ	ምልውዋጥ/ምስግጋር ሓበሬታ
ደረት ሕማም ሰብአዊ መንነት	ብዘይርጉእነት ኣብ መንጎ ሰባት ንዝህሉ ዝምድናታት፡ ስምዒትን ርእሰ-ምስልን ዝልለ ናይ ሰብአዊ መንነት ሕማም።
ገበናዊ ሕጋዊ መርሰሕ	ሕጋዊ ክሲ ናይ ገበን
ግዳድ ምንዝርና	ንወሲባዊ ምዝመዛ ዓሊምካ ዝግበር ዘይሕጋዊ ምስግጋር ሰባት
ግዝያዊ ምቅራጽ ጥርዝያ	እቲ ምጽግም ነቲ ምቅራጽ ጥርዝያ የረጋግጽ (ሕጋዊ መንበሪ ኣይኮነን)።
ግፍዒ	ክቱር ምዝምዛ ናይ ሰብ። ወሲባዊ ተግባራት ኣብ ልዕልን ምስን ቆልዑ/በጽሕታት ወይ ጎራዙ ክምኡ ድማ ገዛእ ርእሰን ክከላኸላ ዘይክላላ ሰባት (ሓገዝ ዘድልዮን ሰባት፡ እሱራት፡ ወዘተ)።
ድሕነት ቆልዓ	ቆልዓ ጽብቕ ዝህልወሉ ኩነት
ጭንቀት	ዝነደለ ናይ ምትግባር ዓቕሚ፡ ጸቕጢ ዘለዎ ኩነተ ስምዒት፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ንጥፊታት ተገዳስነት ወይ ድርቂት ምጥፋእ ዝኣመሰሉ ጠባያት ዝርእዮ ናይ ኣእምሮ ሕማም
ጠበቓ	ናጻ ወኪልን ኣማኻርን ኣብ ክሎም ናይ ሕገ ጉዳያት፡ ጠበቓታት መርትዖ ንምቕራብ ክኣብዩ መስል ኣለዎም ክምኡ ድማ ብናይ ምስጢራውነት ግዴታ ዝግዝኡ እዮም። እዚ ነቲ ናይ እምነት ዝምድና ኣብ መንጎ ጠበቓን ዓሚልን ይሕሉ።
ጥቕምታት ናብዮት	ናይ መንግስቲ ሓገዝ ንጽጉማት ብመሰረት እቲ ናይ ክንክን መትከል። እዚ ኣም ናይ መንበሪ ዝ ድግማታት፡ ናይ ስራሕ-ኣልባነት ጥቕምታት ወይ ማሕበራዊ ሓገዝ የጠቓልሉ።
ጥቕምታት ጡረታ	ብምኽንያት ማሕበራዊ ደረጃ/ዕድመ ንዝብ ናይ ምርካብ መሰል
ጽልእ ጓኖት	ፍርሒ ናይ ዘይፍለጡ ሰባት፡ ጉጅለታት ህዝቢ፡ ነገራት ወይ ኩነታት
ጸታ መሰረት ዝገበረ ጎነጽ	ጎነጽ ኣንጻር ሰባት ብመሰረት ጸትኣን።

ጾታዊ መጻምዳ	ምስኡ/ኣ ወሲባዊ ዝምድና ዘለኻ መጻምዳ
ፍወሳ ሕገም ኣእምሮ	ንሕማማት ኣእምሮ ወይ ስነ-ኣእምሮኣዊ ሳዕቢናት ዝፍውስ ፍወሳ
ፈራዶ	ነቶም መስላት ንምስግዳድ ሓላፍነት ዘለዎም ክሎም ሰበ ስልጣን

መርከቢ አድራሻታት ሰባት ንሓገዝ ምስ አቕርቦታት ንብጎነጽ ዝተተንከፉ ደቀንስትዮን ቆልዑን

Anti-Diskriminierungsstelle des Bundes
Glinkastraße 24
10117 Berlin
Beratungstelefon: 030 185551865
Servicetelefon für allgemeine Anfragen:
030 185551855
Montag bis Freitag von 9 bis 12 Uhr
und 13 bis 15 Uhr
E-Mail: beratung@ads.bund.de
www.antidiskriminierungsstelle.de

ጸረ-አድልዎ ወኪል ትካል ናይቲ ፈደራላዊ መንግስቲ
ምኽሪ ብዛዕባ መሰላት ኣድልዎ ብዘባዊ ሰብ ሞያ እንተድኣ
ገጢምዎም።

Bff – Bundesverband Frauenberatungsstellen und Frauennotrufe Frauen gegen Gewalt e.V.
Petersburgerstraße 94
10247 Berlin
Tel.: 030 32299500
Fax: 030 32299501
E-Mail: info@bv-bff.de
www.frauen-gegen-gewalt.de

Bff - ፈደራላዊ ማሕበር ናይ ማእከላት ምኽሪ ናይ ደቀንስትዮ ከምኡ ድማ ናይ ደቀንስትዮ ናይ ህጹጽ እዋን ጻውዒታት ደቀንስትዮ አንጻር ጎነጽ።
ብጎነጽ ንዝተተንከፉ ደቀንስትዮ ዝሰርሕ ናይ መላእ ሃገር ውድብ።
ዘባዊ ማእከላት ምኽሪ፡ ናይ ደቀንስትዮ ናይ ህጹጽ እዋን ጻውዒታት ከምኡ ድማ ናይ ደቀንስትዮ መጽለሊታት ዝሓዘ ማዕከን-ዳታ ኣብ።
www.frauen-gegen-gewalt.de/organisationen.html
ከምኡውን ኣብ ግምት ምእታው ናይ ቋንቋታትን ካልእ ክፋላት ናይቶም ኣገልግሎታትን።

Bundesarbeitsgemeinschaft der Kinderschutz-Zentren e.V.
Bonner Straße 145
50968 Köln
Tel.: 0221 569753
Fax: 0221 5697550
E-Mail: die@kinderschutz-zentren.org
www.kinderschutz-zentren.org

ፈደራላዊ ማሕበር ናይ ማእከላት ሓለዎ ቆልዑ።
ምኽሪ ብጎነጽን ከበድቲ ቅልውላዎትን ንዝተተንከፉ ቆልዑ።
አቕርቦታት ናይ ገታኢ ሓገዝ፡ ተኸእሎ ናይ ሓጺር እዋን ኣብ ሕክምና ደቂስካ ምሕካም ንቕጽዎ።
ዘባዊ ማእከላት ሓለዎ ቆልዑ ዝሃዘ ማዕከን-ዳታ ኣብ።

Bundesarbeitsgemeinschaft Täterarbeit Häusliche Gewalt (BAG TäHG) e.V.
Nordring 15 c
76829 Landau
Tel.: 06341 55758-21
E-Mail: info@bag-taeterarbeit.de
www.bag-taeterarbeit.de

ፈደራላዊ ጉጅለ ስራሕ ናይ ዘቤታዊ ጎነጽ ዝፍጽሙ ዘለዉ ቢልሉቲ (BAG TäHG) e. V.
ስግረ-ባህላዊ ጽላል ውድብ ንትካላት ናይ ፈጻምቲ ጎዘቤታዊ ጎነጽ ኣብ ጀርመን፡ ሓለዎ ናይ ግዳይት እውን የቕርብን ንምግታእ-ጎነጽ ይሰርሕን

Deutsche Gesellschaft für Prävention und Intervention bei Kindesmisshandlung und -vernachlässigung e.V.

Geschäftsstelle
Sternstrasse 9 – 11
40479 Düsseldorf
Tel.: 0211 4976800
Fax: 0211 49768020
E-Mail: info@dgfpi.de
www.dgfpi.de
www.dgfpi.de/hilfe-finden.html

ጀርመናዊ ሕብረተሰብ ንምግታእን ጣልቃ ምእታውን ናይ ቆልዓ ሕማቕ ኣተሓሕዳን ሸለልትነትን። ናይ ቤት-ጽሕፈት ኣድራቕ

ማሕበር ናይ ክኢላታት (ውልቀሰባትን ትካላትን) ካብ መላእ ጀርመንን ጎረባብቲ ሃገራትን ንገዛእ ርእሰም ዕላማ ናይ ንጡፍ ምትብባዕ ሓላዎ ቆልዓ ዘቐመጡ። ኣብ ርእሲ ካልእ ነገራት፡ መሓበሪ ተሌፎን ናይ ንምሕካም፡ ምኽርን ክንክንን ናይ ወሲባዊ መጥቓዕቲ ዝበጽሖም ቆልዑን በጽሕታትን ወይ ጎራዙን ዝኾኑ መሳሊጥያታት የቕርብ ከምኡ ድማ ናይ ምስ ዓበይቲ ወሲባዊ በደልቲ ዝሰርሑ መሳሊጥያታት የቕርቡ።

Deutsches Institut für Menschenrechte

Zimmerstraße 26/27
10969 Berlin
Tel.: 030 259359-0
Fax: 030 259359-59
E-Mail: info@institut-fuer-menschenrechte.de
www.institut-fuer-menschenrechte.de

ጀርመናዊ ትካል ንሰብአዊ መሰላት

እቲ ትካል ንህዝቢ ብዛዕባ እቲ ኩነተ ሰብአዊ መሰላት ኣብ ውሽጢ ሃገርን ኣብ ወጻእን ይሕብር ከምኡ ድማ ናብ ምግታእ ምግሃስ ሰብአዊ መሰላትን ምትብባዕ ሰብአዊ መሰላትን ኣበርክቶ ይገብር።

Frauenhauskoordinierung e.V.

www.frauenhauskoordinierung.de

ናይ ደቀንስትዮ ምውህሃድ ዝብ ኤ. ህ.

ብጎንጽ ንዝተተንከፋ ደቀንስትዮ ዝሰርሑ ናይ መላእ ሃገር ውድብ። ዞባዊ ማእከላት ምኽሪ ዝሓዘ ማዕከን-ዳታ ኣብ ትሕቲ፡ <http://www.frauenhauskoordinierung.de/beratungsstellensuche.html>
ዞባዊ ናይ ደቀንስትዮ መጽለሊታት ዝሓዘ ማዕከን-ዳታ ኣብ ትሕቲ፡ <http://www.frauenhauskoordinierung.de/frauenhaussuche.html>
ከምኡውን ኣብ ግምት ምእታው ናይ ቋንቋታትን ካልእ ክፋላት ናይቶም ኣገልግሎታትን።

Hilfetelefon Gewalt gegen Frauen

Tel.: 08000 116016 (24/7)
www.hilfetelefon.de

ናይ ሓገዝ ተሌፎን ንጎንጽ ኣንጻር ደቀንስትዮ

ናጻን ስም ዘይጠቕስን፡ ምኽሪ ብ15 ቋንቋታት (ቋንቋታት ቱርኪ፡ ፋሲያ፡ ፊረንሳይ፡ እንግሊዝ፡ ስጳኛ፡ ፖርቱጋል፡ ጥልያን፡ ፖላንድ፡ ሰርብያ፡ ቻይና፡ ቡልጋርያ፡ ሮማንያ፡ ዓረብ፡ ፋርስን ቬትናምን)። ናይ 24 ሰዓት ናይ ህጹጽ እዋን ኣገልግሎት።

Hilfetelefon sexueller Missbrauch

Tel.: 0800 2255530

ናይ ሓገዝ ተሌፎን ንወሲባዊ ግፍዓ

ናጻን ስም ዘይጠቕስን፡ ናይ ተሌፎን ምኽሪ ብዛዕባ ወሲባዊ ጎንጽ መሓበሪ ተሌፎን ናይ ዞባዊ ሓገዝ፡ ንሰደተኛታት ዘጠቓለለ

Jugendportal www.zwangsheirat.de
Tel.: 030 40504699-0
Fax: 030 40504699-99
E-Mail: info@frauenrechte.de
www.zwangsheirat.de

ናይ መንእሰያት ቦሪ ኢንተርኔት
ናይ ቅልውላው ተሌፎን ኣንጻር ግዳድ መርዓ። ናይ መስመር ኢንተርኔት ምቕራ፡ ብሎግ ከምኡ ድማ ናይ ፍተሻ ኣተግባሪ ኣብ መላእ ጀርመን ንዘለዎ ማእከላት ምቕራ ይህብ።

KOK – Bundesweiter Koordinierungskreis gegen Menschenhandel e.V.
Kurfürstenstraße 33
10785 Berlin
Tel.: 030 26391176
Fax: 030 26391186
E-Mail: info@kok-buero.de
www.kok-gegen-menschenhandel.de

KOK – ፈገገላዊ ጉጅለ ምውህሃድ ኣንጻር ዘይሕጋዊ ምስግጋር ደቂ ሰብ።
እቲ ማሕበር ናይ ደቂ ሰብ ዘይሕጋዊ ምስግጋርን ምዝመዛን ከምኡ ድማ ነቲ ምስግዳድ መሰላት ናዮም ዝተጸልገዉ ሰባት ኣብ ዘባዊ፡ ሃገራውን ዓለም-ለካውን ደረጃ ንምቅላስ ዝተወፈየ እዩ፡ ከምኡ ድማ ሰብኣዊ መሰላት ናይ ስደተኛታት ደቀንስትዮ ከዉን ንምግባር ዝተወፈየ እዩ።

Krankenhäuser

ሆስፒታላት
ዘባዊ መሓበሪ ተሌፎን ኣብቲ ናይ ተሌፎን መጽሓፍ ርኣዩ፡ ካብ ትካላት ስደተኛታት፡ ዶካትር፡ ኩባንያታት መድሕን ጥዕናን ካልእ ናይ ርክብ ሰባትን እውን ክውሰድ ይኽእል

Notfall-Nummern
112 (Rettungsdienst/Feuerwehr)
110 (Polizei)

ናይ ህጹጽ እዋን ቍጽርታት
112 (ናይ ምድሓን ኣገልግሎት/መጥፋእቲ ሓዊ)
110 (ፖሊስ)
ናጻ፡ ናይ ህጹጽ እዋን ሕክምናዊ ሃገዝ (ናይ ምድሓን ኣገልግሎት)፡ ባርዕ (መጥፋእቲ ሓዊ)፡ ሓደጋ ናይ ሰባት (ፖሊስ)

Notruf und Beratung für vergewaltigte Frauen und Mädchen e.V.
Kasseler Straße 1a
60486 Frankfurt am Main
Tel.: 069 709494
Fax: 069 79302795
E-Mail: info@frauennotruf-frankfurt.de
www.soforthilfe-nach-vergewaltigung.de

ናይ ህጹጽ እዋን ጸውዒት ተሌፎን ንጾታዊ ዓመጽ ዘጋጠመን ደቀንስትዮን ኣዋልድን።
ንኹሉ ኣገዳሲ ሓበሬታ ብዛዕባ ሕክምናዊ ሓገዝ ድሕሪ ጾታዊ ዓመጽ ይህብ ምስጢራዊ ፎረንሲሳዊ መርመራ ዘጠቓልል።

TERRE DES FEMMES

Menschenrechte für die Frau e.V.

Brunnenstraße 128
13355 Berlin
Beratungstelefon: 030 4050469930
Sprechzeiten Montag 15 – 18 Uhr,
Dienstag und Donnerstag 10 – 13 Uhr
Tel. Geschäftsstelle: 030 40504699-0
Fax: 030 40504699-99
E-Mail: info@frauenrechte.de;
beratung@frauenrechte.de
www.frauenrechte.de

ሰብአዊ መሰላት ንጻለንስተይቲ

እቲ ናይ ግብረሰናይ ውድብ ሰብአዊ መሰላት ንደቀንስትዮ ብአካል፡
ብተሌፎንን ብመስመር ኢንተርኔትን ምኽሪ ይህብ። ምኽሪ
ብቋንቋታት ጀርመንን ቱርኪን።

**Unabhängige Patientenberatung
Deutschland**

Tel. Arabisch: 0800 33221225
Tel. Deutsch: 0800 0117722
Tel. Russisch: 0800 0117724
Tel. Türkisch: 0800 0117723

ናጻ ምኽሪ ንተሓከምቲ ኣብ ጀርመን

ኣብሬታ ብዛዕባ ክንከን ጥዕና ኣብ ጀርመን (መድሕን ጥዕና
ብዘየገድስ!)፡ ምኽሪ ብቋንቋታት ዓረብ፡ ቱርኪ፡ ሩስያን ጀርመንን
ይከአል

Weisser Ring

Opfer-Telefon: 116 006
weisser-ring.de/hilfe/opfer-telefon

ጸዕዳ ካትም

ናጻን ስም ዘይጠቅስን፡ ምኽሪ ተሌፎን፡ ናይ ህጹጽ ኩነት /
ቅልውላው ጣልቁ ምእታው፡ መንጎኝነት፡ ሕጋዊ ሓገዝ፡ ሰብአዊ
ሓገዝ

**Zentrale Informationsstelle
Autonomer Frauenhäuser**

Markt 4
53111 Bonn
Fax 0228 68469506
E-Mail: zif-frauen@gmx.de
www.autonome-frauenhaeuser-zif.de/de/
autonome-frauenhaeuser/adressliste

**ማእከላይ ቤት-ጽሕፈት ኣብሬታ ንርእሶም ዝኸአሉ ናይ
ደቀንስትዮ መጽለሊታት**

ዞባዊ ናይ ደቀንስትዮ መጽለሊታት ዝሓዘ ማዕከን-ዳታ

Notizen

ሐለዋን ውሕስነትን አንጻር ጎነጽ ንደቀንስትዮን ንኣሽቱ ሰባትን ኣብ ጀርመን

እዚ ቤት-ምኽሪ እዚ ሓበሬታ ብዛዕባ ኣቲ ኣርእስቲ “ሐለዋን ውሕስነትን አንጻር ጎነጽ” ንስደተኛታት ደቀንስትዮን ካልእ ስደተኛታትን ኣብ ጀርመን። በዚ ብሮሹር’ዚ ብዛዕባ መሰላትኩምን ናይ ሓለዋ ተኸእሎታትኩምን ኣብ ጀርመን ከንሕብረኩም ንደሊ። ኣብ ርእሲ ካልእ ነገራት፡ ሓበሬታ ብዛዕባ እዞም ዝስዕቡ ኣርእስታት ንህብ፡

- + ጎነጽ ቅድሚያ፡ ኣብ እዋንን ድሕርን ኣቲ ምህዳም
- + ጠንቅታት፡ ዓይነታትን ሳዕቤናትን ናይ ጎነጽ
- + ጎነጽ ዝፍጽም መን እዩ፡
- + ካብ ጎነጽ ናይ ምውጻእ መንገድታት

ብተወሳኺ፡ ገለ ኣድራሻታት ሓፊሻዊ መግለጺ ናይቶም ኣገልግሎታት ንግዳዮትን ኣዝማድን ንምቕራብ ተጠቓሊሎም ኣለዉ።

እዚ መምርሒ እዚ ከም ኣካል ናይቲ ናይ መላእ ሃገር ፕሮጀክት “MiMi ምግታእ ጎነጽ ምስ ስደተኛታት ደቀንስትዮ ንስደተኛታት ደቀንስትዮ”።

እዚ መምርሒ እዚ በዚ ዝስዕብ እዩ ቀሪቡ ዘሎ፡